

Cumhuriyetin en yüksek bütçesi

Meclis, bütceyi müzakereye başladı

Maliye Vekili 1 saat 25 dakika süren bir nutukla bütceyi anlattı, hatibler muhtelif temennilerde bulunurlarken yeni bütçenin her vatandaşa zevk ve inşirah vereceğine bilhassa işaret ettiler

Fuad Ağralı

Maliye Vekilinin nutkundan bir parça

«Bir çok memleketlerin bütçe tevazününü temin için vergi nisbetlerini arttırmaktan başka çare bulamadığı şu sırada biz denk bütçe hayatını vergilerde her sene mühim tahfifler yapmak yolunda cesaretle yürürken ve hiç bir vergi membaumızda zam yoluna gitmeksizin muhafaza ediyor, aynı zamanda hayati hizmetlere ayırdığımız tahsisat miktarını da arttırıyoruz.»

Ankara 23 (Husu - si) — Büyük Millet Meclisinde bugün 938 yılı bütçesinin müzakeresine başlanmıştır. Maliye Vekili Fuad Ağralı bu münasebetle bir saat 25 dakika süren uzun izahat vermiş ve yeni bütçenin ana çizgilerini geniş ve esassız şekilde anlatarak memleketin, için de bulunduğu inkişaf şartlarının rakamlara dayanan vezir bir tahlilini yapmıştır. Maliye Vekili uzun

Dünkü müzakerelerin hatiblerinden Hüsnü Kitabacı

Halil Mentegesi

ve devamlı alkışlanmıştır. Fuad Ağralı'nın izahatından sonra bütçenin umumî heyeti üzerinde ilk sözü Urfa meb'usu Fuad Gökbudak almıştır. Cumhuriyetin 15 inci bütçesinin mütevasin olarak ve açık almla ellerine geldiğini söyleyerek proje üzerinde esaslı tedkikler yapan bütçe encüme yine teşekkür etmiştir. Hatib bütçenin, (Devamı 11 inci sayfada)

Mukavelename imzalandı

İstanbul elektrik şirketinin imtiyazlı adı dünden itibaren tarihe karıştı

Ali Çetinkaya «Bu şirketin satın alınması yeni Türkiye'nin Lozan muahedesi ile temin ettiği istiklâl ve hâkimiyetinin ve beynelmilel hak, menfaat ve münasebetlerine taalluk eden şeref ve itibarının bir zaruret ve realitesidir,» diyor

Ankara 23 (A.A.) — Bugün öğleden sonra Nafia Vekâleti salonunda Nafia Vekili Ali Çetinkaya ile İstanbul Elektrik Şirketi mürahhası B. Hanri Spesyal arasında satın alma mukavele-namesi merasimle imza edilmiş bulunuyor.

«Bu imzadan itibaren temmuz ipti - dasına kadar devrolunmak üzere İstanbul Elektriği hükümet idaresine geçmiş demektir. Çetinkaya ile Şirket murahhası arasında imza salonunda dostane hitabeler yapılmış ve fotoğraflar alınmıştır. (Devamı 3 ncü sayfada)

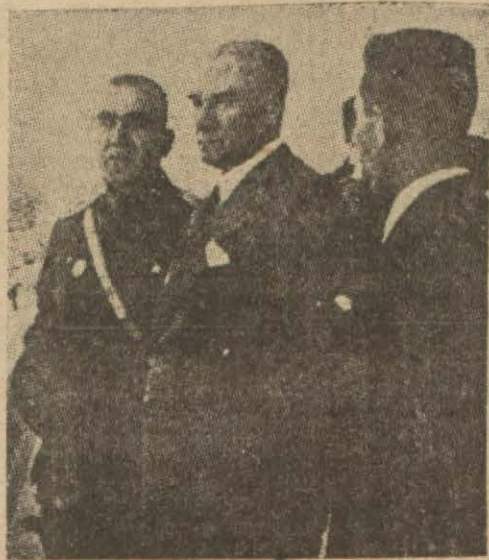
Atatürkün dünkü tenezzühleri

Büyük Şefin sıhhati hakkında çıkarılan menfur işaallardan çok müteessir olan Hatay halkı Mersine bir heyet göndermek istediler

Ankara 23 (A.A.) — Atatürkün sıhhati hakkında çıkarılan menfur işaallardan müteessir olan Hatay halkı namına bir heyet Halk Partisi başkanı Abdül-gani Ağanın riyaseti altında Mersine giderek Büyük Şefimize hislerini ve taleplerini arz etmek arzusunu izhar etmişlerdir.

Hükümet, intihabatın devam ettiği bu esnada vazifeleri başından ayırmamaları daha muvafık olacağını ve ziyaret arzularını saik olan sebebin Atatürkün yüce huzuruna arz edildiğini ve bu hissiyattan Büyük Önderin çok mütehas-sis olduklarını kendilerine tebliğ etmiştir.

Mersin 23 (A.A.) — Şehrimizin aziz misafiri Büyük Şefimiz Atatürk dün de (Devamı 11 inci sayfada)

Atatürk Mersinde (Ulus)

Dün beş semtte 40 kişi sütten zehirlendi

İstanbulun koskoca bir sahil parçası cankurtaran otomobillerinin sesleri arasında heyecanlı saatler geçirdi

Zehirlenme hâdiselerine sahne olan semtler

General Mariç, İzmirde, «Yaşasın Yugoslavya!», sesleriyle karşılandı

Belediye önünde tezahürat bilhassa coşkun oldu, halk «Biz kahraman, merd, namuslu Yugoslavyayı severiz,» diye bağıyordu

İzmir, 23 (Hususî) — Dost Yugoslavyanın harbiye nazırı muhterem misafirimiz general Mariç yanlarında e-şi, millî müdafaa vekilimiz General Kâzım Özalp, general Asım Gündüz, ve maiyetleri olduğu halde bu sabah sa- (Devamı 13 üncü sayfada)

Tarihci muharrirler birbirlerini cehaletle itham ediyorlar

M. Turhan Tan İskender Fahreddin

Maruf tarihçi muharrirlerden M. Turhan Tan dünkü sabah refiklerimizden birinde çıkan yazısında gene meşhur tarihci muharrirlerden İskender Fahred- (Devamı 11 inci sayfada)

Eski Maarif Vekili Esad Sagay vefat etti

Eski Maarif Vekili ve Bursa saygınlığı Esad Sagay evvelki gece vefat etmiştir. Merhumun cenazesi bugün saat 11 de Maçkâda Narmanlı apartmanından kaldırılacak, namazı Beyazid camiinde kılınıktan sonra Meşkefendide ki aile kabristanına gömülecektir. (Devamı 13 üncü sayfada)

Merhum Esad Sagay

Zehirlenenlerin hepsi de dün aynı sütcüden süt almışlardı

Sütcü ile kendisine süt veren toptancı ve mandıra sahibi yakalandılar, hâdiselerin sebebi araştırılıyor, zabitanın tedbirleri sayesinde hiçbir ölüm vak'ası kaydedilmedi

Zehirlenenlerden üçü: (Soldan sağa doğru) Marika, İpek ve Tiran

Dün İstanbulun koskoca bir sahil parçası müteaddid zehirlenme hâdiseleriyle heyecanlı saatler geçirmiştir. Bu hâdiselere Kumkapı, Kadirga, Mehmedpaşa, Küçük Ayasofya ve Langa sahne olmuşlardır. Kırk kişiye yakın çoluklu çocuklu, kadınlı erkekli büyük bir kaffle, hastanelere taşınmış, zabitanın yerinde ve çok sür'atli müdahalesi ile birbiri ardına vukua gelebilecek ölümlerin önüne geçilmiştir.

Şehrin koca bir parçasını heyecan ve telaşa veren bu hâdisenin tafsilâtı şudur: Küçükpazarda sütcü Petrodan toptan süt alan seyyar sütcü Antalyalı Cemil, her sabah olduğu gibi Lângadan itibaren müş terilerine süt vermeğe başlamış, bu şe- (Devamı 13 üncü sayfada)

Sütcüye süt veren toptancı Petro

Tehlike şimdilik geçti Hududlardaki kuvvetler geri çekiliyor

Südetlerle Çek hükümeti müzakereye başladılar, hududda Çek ve Alman kuvvetleri arasında yeni bir hâdise oldu, fakat kapatıldı

Londra 23 (Hususî) — Südetler meselesinden mütevellid siyasi gerginlik, bugün nisbeten zail olmuştur. Alâkadar hükümet merkezlerinden alınan haberler bunu teyid etmektedirler.

Avam Kamarasının bugünkü toplantısında Çekoslovakya'daki vaziyet hakkında beyanatta bulunan Başvekil Çemberlayn, Çekoslovakya'da dün ce-reyan eden belediye intihabatının tam bir sükûnet içinde geçtiğini ve Südet partisi şefi Henlayn'ın, ya bu akşam ve yahud yarın Başvekil Hodza ile görüş- (Devamı 11 inci sayfada)

Südetlerin şefi Henlayn

Hergün

Türk köyünün
İki mühim derdi

Yazan: Muhittin Birgen

Ne zaman bir Mısır gazetesini açsam, sütunlarında reklamlar görürüm: Kimyevi gübre kullanmanın faydalarını anlatan reklamlar. Mısır bir pamuk memleketidir. İngilterenin meşhur pamuklu dokuma fabrikalarını doyuran iptidai pamuk maddesinin başlıca istihsal memleketi olan Mısırda pamuk ziraatı çok ileri gitmiştir. Bunun başlıca bir sebebi de kimyevi gübredir; Mısır, bu gübreyi umumiyetle bütün ziraat işlerinde mebzulen kullanıyor.

Sade Mısır değil, bütün medenî memleketler ziraat işlerinde kimyevi gübre kullanmaya çok ehemmiyet verirler ve bu sayede hem güzel ve hem de çok mahsul alırlar. Meselâ, buğday ziraatında alınan buğday mahsulü, Romadaki büyük ziraat enstitüsünün neşrettiği istatistiklere göre, bütün dünyada bire nisbetle 3,5 la 26 arasında tehâlüf eden bir vasatîye maliktir. Memleketler vardır ki ziraat şartlarını ıslah ede ede, vasatî olarak bire yirmi altı almaya muvaffak olmuşlardır. Gene memleketler vardır ki ziraat usullerinin iptidailiği yüzünden 3,5 la 4 arasında kalmışlardır. Türkiye bunlardandır. Bire nisbetle alınan mahsul derecesini yükseltmek için kullanılan en mükemmel vasıtâ, kimyevi gübredir. Bu gübre sade mahsulün miktarını arttırmaya yaramaz, onun kalitesini düzeltir ve yükseltir. Benim Aydın incir bahçelerinde yaptığım tecrübeler fevkalâde iyi neticeler vermişti.

Türkiyenin ziraî istihsalî çok iptidai şartlar içinde bulunuyor. Bu yüzden hem standard kalite, hem de emeğe mukabil alınan mahsul miktarı bakımından Türkiye mahsulü bizi en zayıf ziraat memleketleri arasında bırakıyor. Bundan kurtulmak için kimyevi gübrenin oynayacağı oyun çok büyüktür. Hatîâ, bu davanın halli için sarfedilecek gayret yüzle hesap edecek olursak seksenini kimyevi gübre kullanmaktan ibaret olarak sayabiliriz.

Halbuki, bizim köylümüz, evvelâ kimyevi gübrenin vücudünden gafildir. İkinci derecede bu gübreyi kullanmak için kendi kendisine hareket edemez; çünkü toprağın evsafına, ziraat maddesinin evsafına ve iklimine göre bu gübrelere evsafı değişir. Şu halde bize bir teşkilât lâzımdır ki muhtelif mahsullerin evsafını, topraklarımızın muhtelif nevelerini ve nihayet gübrelere vasıflarını tayin eden en ehven bir şekilde tedarik edilen gübreyi en müsaid şekiller ve şartlarda köylüye versin. Köylüye nasihat ve fikir vermenin de faydası yoktur. O-na, toprağına ve ziraat maddesine göre ucuz, kolay ve kâfi derecede kimyevi gübre vermek lâzımdır. Köylü bu gübreyi memnuniyetle kullanır.

Mısır bu gübreyi kullanıyor ve bundan çok büyük faydalar elde ediyor. Kuvvetli pamuk topraklarında yetişen güzel pamuk, Mısırın iktisadî varlığının temelini teşkil eden bu beyaz mahsul, sırf kimyevi gübre sayesinde bugünkü inkişaf derecesini bulmuştur. İnsan oradaki bu inkişafa mukabil bizdeki fakirliği düşündükçe müteessir oluyor.

Bu işi memleketimizde ele alıp halletmekle mükellef olması icab eden müessesese ve teşkilât mevcuttur: Ziraat Bankası.

Banka bu işi ya doğrudan doğruya kendi idaresi altında bulunan bir teşkilât şubesi veyahud da gene kendi idaresi altında bulunan kooperatiflerle başara-bilirdi. Bunun birincisini hiç yapmamıştır; ikinci yola gelince, bu bakımdan da, bugünlük ciddi bir şey yapmasına imkân yoktur. Çünkü, birçok gürlütlerle meydana atılmış olan kredi kooperatifleri, değil gübreyi, hattâ kredi işini bile tanzim etmekten âcizdir. Yarım bir tedkik üzerine kurulmuş olan kredi kooperatifleri ziraî kredi mefhumunun bütün esaslarına muhalif olan bir bünye içinde bulunuyor ve bir türlü inkişaf edemiyor. Ziraat kredisinin her şeyden evvel dinamik olan ihtiyaçları karşısında Ziraat Bankasının kooperatif teşkilâtı hem mekanik, hem de bürokratik bir bünye içine hapsedilmiştir. Hattâ, daha açık söy-

Resimli Makale :

Harbi ortadan kaldıracak vasıtâ..

Bir kadının hayatında varmak istediği şeref mertebelerinin iki müntehası vardır. Birincisi çocuk sahibi olmak, ikincisi de o çocuğu iyi yetiştirmektir. Harb bir kadının, bütün hayatında beslediği bu iki emeli bir saniyede biçen bir orak halindedir. Bunun içindir ki kadın harbe erkekten fazla düşmandır.

Kadma harb ve sulh bahislerinde bugünkünden daha fazla söz hakkı veriniz. Son kararı ona bırakınız, harbin ebedî surette yeryüzünden kalktığını görmek için en iyi vasıtâ budur. Zira çocuklarımızın hayatı bahis mevzuu olduğu dakikada yekdiğerlerle anlaşamayacak iki kadın tasavvur edilemez.

SÖZ ARASINDA

"Bütün mücevherler
Sizin olsun bana hatıra
Defterimi geri verin,"

Resmini gördüğümüz genç kızın içinde mücevheratı, kağıtları not defteri ve hatıra defteri bulunan çantasını otomobilinden çalmışlardır. Genç kız, gazetelere bir ilân vererek:

Mis Harumd

Çantamda aile mücevherleri, pırlanta iğneler ve büyük anemenden yadigarı olan bir yakut yüzük vardı. Bunları çalan adama bağışlıyorum. Yalnız ondan, (eğer bir parça vicdan taşıyorsa) hatıra defterimi bana iade etmesini rica edeceğim. Zira onsuz yaşayamam demşitir.

26 iskelet bulunmuş

Romanya vilâyetlerinin birinin merkezinde esrarengiz surette vaktile yapılan bir çok cinayetler zabita tarafından keşfedilmiştir.

Söylendiğine göre muharebe zamanında can ve servetlerini kurtarmak için Romanyanın bu şehrine kaçan bir çok zenginler misafir oldukları otelde boğazlanıp servetleri çalınmıştır. Bugün tesadüfî olarak elde edilen iskeletlerin adedi 26'yı bulmuştur.

İyeyim: Kredi kooperatifleri ölü doğmuş müesseselerdir!

Bu suretle, karşımıza köy için iki mühim derdin birden çıkmış olduğunu görüyoruz. Kimyevi gübre bakımından tam bir yoksulluk, ziraî kredi teşkilâtı bakımından şekilperest, bürokratik ve mekanik ruhta, ölü doğmuş bir teşkilât. Bu sütunlardaki vazifemiz, yalnız derdi gözönüne koymaktan ibaret olmasaydı her iki derdin tedavisi için girişilmesi lâzım gelen mücadelenin, çok derin olan teknik bahislerine de geçebilirdik.

Biz yalnız derdi gösteriyoruz; halini de Ziraat Bankası düşünsün!

Muhittin Birgen

Hergün bir fıkra
Teşbih

Genç bir şair âşık olmuştu. Sevgilisile konuşurken:

— Biliyor musunuz, dedi, ben sizinle kendimi neye benzetiyorum? Siz daima ortada duruyorsunuz ve ben sizin etrafınızda dönüyorum, dönüyorum.

Genç şair bunu söylemekle sevgilisini ışığa, kendisini de pervaneye benzetiyordu..

Genç kız atıldı:

— Anladım, anladım; dedi, ben bir kuyu, siz de etrafınızda dönen bir dolab beygiri.

1932 senesindenberi
Uyuyan kız

Amerikada Şikago şehrinde çalışmakta olan Mis Patricia Maguyre adında çok güzel bir daktilo 19 kânunusani 1932 tarihinde akşam üzeri Metro ile evine dönerken birdenbire uykuya dalar.. İstasyonda güçlükle uyandırılır. Evine güç hal ile bitab bir vaziyette gelir ve uyu-mağa başlar.. Bir iki gün sonra hafızasında eksiklikler husule gelmeğe başlar.. Sonra her şeyi çift görmeğe başlar..

Nihayet uykuya dalar. Odur budur uykudadır.

Annesinin söylediğine nazaran güzel Patricia bu müellim vak'adan bir kaç gün evvel 25 inci yaşını kutluluyormuş.. Yapılan samimî aile toplantısında demişti ki:

— Anne! Keşki hep böyle 25 yaşında kalsam!.. Ne kadar isterdim bunu..

Kızın bu arzusu fena bir şekilde olmakla beraber tahakkuk eylemiştir.

Hakikaten Patricia olduğu gibi kalmıştır. Annesi Madam Peter Miley onun yanından bir lâhze bile ayrılmamaktadır. Kadıncağız kızının kendisini iştittigine, fakat söz söyleyemediğine kanidir.. Kıza hep sondalarla yiyecek verilmektedir..

Arasına gözlerini açmaktadır, müzik kendisine hoş gelmektedir. Yegâne hareketi yemek çok geldiği vakit başını hafif bir surette sallamasıdır.

Kızı geçenlerde mauyene eylemiş olan meşhur Fransız doktorlarından René Cruchet filhakika onun arısına, fakat ancak bir iki dakika için kendine geldiğini tesbit eylemiştir.

Dünyanın en çok
Para kazanan
Orkestra şefi

Toskanini

— Bir Fransız gazetesi bugün Avrupa ve Amerikada kullanılan yeni otomatların bir istatistiğini neşretmiştir. Bu istatistiğe göre en çok kullanılan otomatlar depolarda çuval sayan otomatlardır. Bir takım otomatlar da tabii makinelerinde çalışan işçileri kazalardan korumak için, diğer bir kısmı da yangın söndürmek için kullanılmaktadır. Parisin Burje tayyare istasyonunda mevcut üç otomat Londradan Parise kadar tayyare idare etmektedir. Trapda bulunan bir otomat da iki bin yük vagonunun depoya girip çıkmasını idare etmektedir.

Otomatlar ne işler
görüyorlar?

Bir Fransız gazetesi bugün Avrupa ve Amerikada kullanılan yeni otomatların bir istatistiğini neşretmiştir. Bu istatistiğe göre en çok kullanılan otomatlar depolarda çuval sayan otomatlardır. Bir takım otomatlar da tabii makinelerinde çalışan işçileri kazalardan korumak için, diğer bir kısmı da yangın söndürmek için kullanılmaktadır. Parisin Burje tayyare istasyonunda mevcut üç otomat Londradan Parise kadar tayyare idare etmektedir. Trapda bulunan bir otomat da iki bin yük vagonunun depoya girip çıkmasını idare etmektedir.

Elektrikle berhava edilen
kasaba

Şimali İspanyada, Aragon vilâyetinde Biescas kasabası elektrik tertibatı ile idare edilen madenlerde suikast neticesi vukubulan bir kontakt ile birkaç saniye içinde berhava edilmiştir.

Ana kablo, muhtelif bağlarla kasabanın evlerine bağlanmıştı. İştil vakti önceden hesablandığı için, Frankistler şehre girmeden birkaç saat önce, bütün evler boşaltılmıştı. İştil neticesinde 180 ev baştanbaşa yıkılmıştır.

Sözün Kıyası

Yıkırtılmıyan hapisane
Yaptırtılmıyan saray

Gazetelerin birinde, İstanbul hapisanesinin artık meşhurlaşan yıkırtılma teşebbüsü münasebetile bir muahaze, bir de tavsiye gördüm. Muahaze:

İstanbul hapisanesinin tarihi kıymetli haiz olması ihtimali ile yıkırtılmasından evvel bir defa tedkik edilmesini tavsiye edenlere tavsiye edilmişti.

Tavsiye ise:

Şayed hapisane binası fevkalâde hatıraları saklayan bir yer ise en tipik bir parçası alınır, etrafı gevrilerek müstakbel mamurenin ortasında bir hatıra olarak alkonulur, düşüncesini ihtiva ediyordu.

Bir arkadaşı dinledim:

— Adliye Vekâleti İstanbul adliye sarayının bir an evvel yaptırılmasını iş edindi. İstanbul adliyesi ilk gündenden beri hep bu meselenin ardındadır. Yer bulundu, plân yapıldı, hepsinden mühim olarak para tedarik edildi. Fakat ne çare ki yeni saraya yer verecek olan eski hapisane binası bir türlü yıkılmıyor, bu işde bir talihsizlik olma, diyordu.

Talih veya sui talih meselede alâkanın şekline göre değişir, fakat iyi veya fena bir tesadüfün bulunduğu muhakkaktır.

Bir başka arkadaşı dinledim:

— Zavallı âsarı atika meraklıları ve zavallı gazeteler, diye başladı. Birinci kısım yersiz bir muahaze altında kalmış. İkinci kısım ise en basit bir hâdiseyi bile eksik haber almıştır. Bugün eski hapisane binası el'an dört temel üzerinde duruyorsa, alâkâlıların bütün iyi niyetlerine rağmen el'an sapsağlam yükseliyorsa bunu eski eser meraklılarının müracaatlarına değil, sadece basit bir formaliteye borçlu olduğunu biliyor musunuz?

Hapisane binası çoktan yıkılmış olacaktı. Hattâ münakasa neticesinde yıkırtmanın ihalesi bile yapılmıştı, amelîye üzerine alan teminat akçesini de yatırmıştı, fakat son dakikada bir para meselesinin formalitesi eksik kaldığı görülmüş, tamamlanmasına teşebbüs edilmiş..

Aradan geçen müddet zarfında ise müteahhid bu işi ucuza aldığı hesablanmış, bakmış ki ihalenin kat'iyet kesbetmesi için tayin edilmiş olan müddet de bitmiştir. Fırsattan istifade ederek teminat akçesini geri almış..

Şimdi yeniden bir ihale yapılacaktır. Eski eserlere meraklıların müracaatları ilk ihalenin bozulmasından muahherdir.

Dostumun anlattığı hikâyenin vüsukunu hiç temin etmiyorum. Muhakkak olarak gördüğüm şey şudur: Yer var, para var, plân var, harekete geçmek için her şey hazır, fakat eski hapisane bir türlü yıkılmıyor, yeni saray bir türlü yapılmıyor.

Kırşehir felâketzedelerine
gümrüklerin yardımı

Kırşehir felâketzedelerine yardım olmak üzere gümrüklerde kullanılmakta olan bazı evrakta Mayıs başından itibaren hazırlanan tarifeye göre Kızılay pulu yapıştirilmektedir. Bu pulların yapıştirilmesine 31-5-938 günü akşamına kadar devam olunacaktır. Bu suretle felâketzedelere bin beş yüz lira kadar bir yardım temin edilecektir.

Bundan ve memurların maaşlarının dan verdikleri yüzde ikilerin tutarı olan 663 liradan başka felâketzedelere gümrük satış ambarlarındaki sahibsiz eşyadan da değeri 8700 lirayı bulan bir yardım yapılmıştır.

TAKVİM

MAYIS											
Rumi sene	24		Arabi sene								
1354	Resmî sene	1933	1357								
Mayıs	Hızır		19								
11	24		19								
SALI											
GÖNES				Rebiülevel				İMSAK			
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
9	07	7	01	7	01	7	01	7	01	7	01
4	34	2	28	2	28	2	28	2	28	2	28
24											
Öğle			İkinci			Akşam			Yatsı		
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
E.	4	44	8	42	12	—	—	1	55	—	—
Z.	12	11	16	09	19	28	21	21	23	—	—

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

İstanbul cihetinden Beyoğluna otobüsler işliyor, fakat aynı mesafe için bir otobüste altı kuruş, diğer bir otobüste yedi buçuk kuruş, diğer bir otobüste de sekiz kuruş alıyorlar. Hattâ bazan aynı otobüste giderken altı kuruş, dönüşte yedi buçuk kuruş aldıkları oluyor. Bu böyle iken:

— İstanbuldan Beyoğluna muntazam otobüs servisleri vardır!

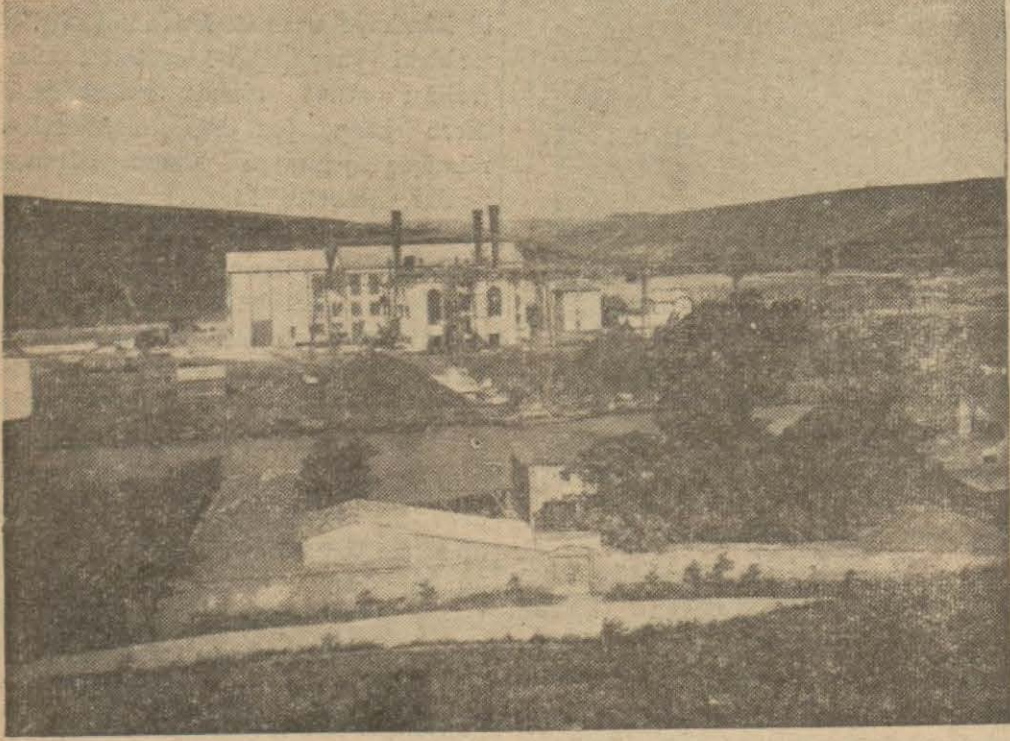
Sözünün doğruluğuna:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Elektrik işinin Belediyeye devredilmesi istenildi

Belediye elektrik şebekesinin islahı muhtaç kısımlarını bir proje ile tesbit etti, Vekâlete gönderdi

Elektrik şirketinin Silâhtarâğadaki fabrikası

Şehir meclisi, günlük günlerinde şehrin elektrik süslenmesi için yüz bin lira sarfına mezuhiyet vermiş, belediye fen heyeti de 1938 yılında yapılacak yüz bin liralık tesisat için bir proje hazırlamış ve Nafia Vekâletine göndermişti. Nafia Vekâleti, elektrik şirketi ile hali müzakerede bulunduğu projenin tasdik edilip iadesi gecikmiştir. Nafia Vekâleti projeyi bugünlerde tasdik edecektir.

Otuz ağustos ve bilhassa cumhuriyetin on beşinci yıldönümüne tesadüf eden teşrinievvel ayının yirmi dokuzuncu geceleri İstanbul şehri şimdiki kadar görülmeyen bir şekilde süslenmektedir.

İstanbul belediyesi şehrin güzelce tenvir edilebilmesi için elektrik tesisatına yapılacak ilâveleri gösteren bir proje daha hazırlamıştır. Bu proje de yakında Nafia Vekâletine gönderilecektir. Bu projede şehrin nerelerinde yeniden tesisat yapılması lâzım geldiği, hangi taraflar daki elektrik tesisatının takviye edilmesi gerektiği gösterilmektedir.

Elektrik şirketi tamamen Nafia Vekâletine geçtikten sonra Nafia Vekâleti ile İstanbul belediyesi teşriki mesai edip şehrin elektrik tesisatını takviye edecektir.

Avrupanın bilhassa imar işlerini ön

Tepebağında 16 yaşında bir genç 19 yaşındaki arkadaşını öldürdü

Küçük katil vak'ayı müteakib kaçtı. Cinayetın sebebi bir futbol topu yüzünden çıkan münakaşadır

Evvelki gün Silivrikapıda sur haricinde bir cinayet olmuş, on altı yaşında Ahmed adında bir çocuk 19 yaşında Süleyman oğlu Sabahattin isminde bir genci bıçaklayarak öldürmüştür.

On altı yaşındaki katil Ahmed Samatya'da Beyazid mahallesinde oturmaktadır. Vak'a günü Tepebağında üç numaralı evde oturan Sabahattin ve ağabeyi ile gezmeğe çıkmışlardır.

Kırda bir aralık Sabahattin'in ağabeyi yanlarından ayrılmış, bu sırada Ahmed Sabahattin'deki futbol topunu istemiştir. Sabahattin:

— Şimdi ağabeyim gelsin, sonra topu vereyim diyerek, topu vermek istememiş. Bu yüzden aralarında münakaşa başlamıştır. Ahmed bir aralık Sabahattin'i bir köşeye çekerek biraz görüştüğünü söylemiş ve ileri geri sözler sarfetmiştir. Sabahattin buna mukabele edince iş kızışmış, bir saniye içinde bıçağına saldıran Ahmed arkadaşını sırtından, kalbi hizasından bıçaklayarak öldürmüştür. Katil Ahmed cinayeti müteakib kaçmıştır.

Sabahattin'in cesedi mahallî jandarma tarafından muhafaza altına alınmış ve hâdiseye adliyeye bildirilmiştir.

plâna almış olan şehirlerinde elektrik işleri mahallî belediyeler tarafından idare olunmaktadır. İstanbul belediyesi de şehirdeki elektrik işlerinin kendisi tarafından idare edilmesini Nafia Vekâletinden istemiştir. Bu hususta Nafia Vekâletinin vereceği cevap beklenmektedir.

★

Elektrik şirketinin Nafia Vekâletince satın alınmasına dair mukavele dün akşam geç vakit Ankara'da imza edildiği için buraya malzeme ve tesisatın teslimi ve yeni kadroya aid henüz hiç bir haber gelmemiştir. Tesellüm vesaireye dair emrin evvelce burada şirketin varidat ve masraflarını kontrol eden heyete bugün geleceği ve bu muamelelerin bu heyet tarafından yapılacağı kuvvetle tahmin olunmaktadır.

Şimdiki halde elektrik şirketi kadrosunda büyük bir değişiklik yapılmıyacak, belki, evvelce şirket tarafından çıkarılan ecnebi memurların yerlerine yenileri alınacak, belki de kadroda ufak tefek tasfiyeler yapılacaktır.

Şirketin Nafia Vekâletine bağlı bir elektrik umum müdürlüğü halinde idare olunacağı yazılmıştır. Bu müdürlüğe İstanbul Nafia başkomiseri Sürrünin getirileceği söylenmektedir.

Müddeiumumî muavinlerinden Kemal Tan evvelki gece hâdiseye yerine giderek tahkikata el koymuş ve cesed tabibi adlı Salih Haşim tarafından muayene edilerek definine ruhsat verilmiş ve dün gömülmüştür.

İstanbul içine doğru kaçan 16 yaşındaki katili jandarma ve polis aramaktadır. Ahmed'in bugün yakalanacağı umulmaktadır.

Müddeiumumiliğe bir ihbar yapıldı

Gayrimübadiller komisyonunda 1,134,000 liralık suiistimal yapıldığı iddia ediliyor

Gayrimübadiller komisyonunda sahtekâhlik yolile 1 milyon 134 bin liralık suiistimal yapıldığına dair müddeiumumiliğe yapılan bir ihbar üzerine Adliye Vekâletinin emrile tahkikat yapılmış ve gene Adliye Vekâleti vasıtasile hâdiseye Maliye Vekâletine intikal etmiştir. Başmüfettiş Rüştü ile, müfettiş Halil de vaziyeti teftiş ve tedkike başlamışlar ve mesailerini bitirmişlerdir.

Adliyece hâdiseye etrafında açılan tahkikata da devam edilmektedir. Hâdiseye alakalı olduğu iddia edilen bazı kişiler müddeiumumiliğe celbedilerek, ifadeleri alınmıştır.

Maliye teftiş heyeti reisi Rüştü ile Vekâlet müfettişlerinden Halil de tedkiklerini bitirmişler ve icab eden notları aldıktan sonra Ankara'ya hareket etmişlerdir.

Müfettişler Ankara'da raporlarını Vekâlete vereceklerdir.

Defterdarlıktan belediyenin bir suali

Bir hastaya para ile kan veren sıhhatî bir adamdan vergi alınır mı, alınmaz mı?

Hastanelerde tedavi altında bulunan bazı hastaların kanlarına zerkedilmek üzere sıhhatli ve temiz kanlı adamlardan para ile kan alındığı malumdur. Son zamanlarda bu suretle kanlarını para mukabilinde satanlar pek çoğalmıştır. Belediye bu suretle verilen kan paralarından vergi alınıp alınmayacağı hususunda te reddüde içinde kaldığından keyfiyeti İstanbul defterdarlığından sormıya karar vermiştir.

Hali hazırda mer'iyet mevkiinde bulunan vergi kanunlarında böyle kayıt mevcut olmadığı için defterdarlığın bu sualin cevabını vermekte hayli sıkıntı geçeceği zannedilmektedir.

EVLENME TÖRENİ

Türk Maarif Cemiyeti Yönetim Kurulu başkanı Halkeverli müfettişi Urfa sayılayı bay Refet Ügen kız Aliye Ügen ile Türk Maarif Cemiyeti Ankara kolleji resim öğretmenini bay Sinasi Barutunun nikâh törenlerinin dün Ankara'da ıera kılındığı memnuniyetle haber alınmıştır. Yeni evlere bahtiyarlık ve saadet dileriz.

Musiki Gecesi

Kırşehir felâketzedelerine bir yardım olmak üzere Beyoğlu Halkevi ve Konservatuvar tarafından

FRANSIZ TİYATROSUNDA Tertib edilen Türk musiki gecesi bu perşembe akşamı 26/5/938 verilecektir. İştirak edecek sanatkarların Münir Nureddin, Nuri Halil, Fahire Refik, Kanuni Vecihi, Reşad Ezer, Refik Ersan, Dürrü Turan, Sedat Öztoprak Cevdet Kozandan mürekkebe olduklarını söylemek, bu gecenin bizlere nasıl bir musiki ziyafeti temin edeceğini gösterir.

Odol Nedir?

ODOL öyle rastgele bir ağzısu değildir. Hoş bir antiseptiktir ve her gün kullanılıncaya nefes hep temiz olur, hohladığınız zaman hoş gelir. Ağzın içini iyice dezenfekte ettiği için dişlerimizi bozan ve çirkinleştiren o çürütücü ve ekşitici şeyler ağızda artık peydahlanamaz ve tutunamazlar. Dişlerinin güzel ve sağlam, dolayısı ile de, hayatlarının zevkli ve neşeli olmasını isteyenler ODOL kullanmalıdırlar

Yeni yıl zeytin rekoltesinin 33,000 ton olduğu anlaşıldı

Bu sene zeytin idrak mevsiminde havaların müsaid gitmesi zeytin mahsulünün kalite itibarile iyi olmasına ve rekoltenin de fazlalığında müessir olmuştur.

Ege muntakası zeytinleri daha evvel idrak edildiği zaman mikdarın tahminlerin haricinde fazla oluşu piyasada on beş gün evvel zeytin ve zeytinyağı ile sabun fiatları üzerinde düşüklüğü intaç etmişti. Marmara muntakasında da mahsulün idrak edilmesi üzerine bu seneki Türkiye zeytin rekoltesi tamamen tesbit edilmiştir. 938 yılı zeytin rekoltesi 33.000 ton olarak tahmin edilmekte dir ki bu geçen on yıl zarfındaki mikdarların fevkindedir.

Bu sebeble fiatlar bir hayli düşmüştür. İyi cins bir asıdli zeytinyağların toptan kilos 40 - 43 kuruştur. Maamafih piyasanın bir mikdar daha düşeceği tahmin edilmektedir.

Bir asıdli zeytinler 11 - 13 kuruş, ikinci sınıf zeytinler 17 - 19 kuruş, birinci mallar 21 - 27 kuruş arasındadır.

Yeniden bazı ihraç maddeleri standardize edilecek

Yeni İstihsal mevsimi yaklaşırken, önümüzdeki yıl ihracat vaziyetimizin daha ziyade inkişafı için bazı tedbirler alınması düşünülmektedir. Geçen mevsimde, dünyanın her memleketinden Türk mallarına karşı fazla talep olmuş, elde, ihracat mallarımızın hemen hiç birinden külliyetli stok kalmamıştır. Bundan dolayı, bir cepheden istihsalatımızın kemiyet ve keyfiyet itibarile islah ve tezyidi için çalışılırken, diğer elhette de, ihracatımızın çoğalmasını ve rahatın artmasını temin için yeniden bazı maddelerin standardize edilmesi için de yeni nizamnameler hazırlanacaktır.

Standardize edilecek ihracat mallarımız arasında en ön safda tiftik, yapağı, buğday, arpa ve portakal gelmektedir. Bunlar ve di-

ğer maddeler hakkındaki standard nizamnamelerinin önümüzdeki ihracat mevsimine kadar hazırlanması ve yeni mevsimde bu maddelerin standardize bir halde ihracatını temini düşünülmektedir.

Lâstik ayakkabılar hakkında takyidat

Küçük fabrikalar lâstik keten ayakkabıların kauçuk hamurlarına fazla miktarda kaolen, tebeşir tozu ve talk karıştırdıklarından bu neviden ayakkabıların altları dört gün, nihayet bir hafta zarfında kırılıp parçalanmaktadır. Bunun önüne geçilmesi için, kauçuk hamuruna muayyen bir haddenden fazla bu neviden maddeler karıştırılması men edilecektir.

İstanbul sanayicileri Ankara'ya heyet gönderiyorlar

İstanbul sanayicileri, ötedenberi mesgul oldukları muamele vergisi ve ham maddeler meselesini halletmek için Vekâletle temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya bir heyet göndermeğe karar vermişlerdir.

Bu hafta içerisinde İstanbul'dan hareket edecek olan heyetle beraber Millî Sanayi Birliği Umumi Kâtibi Halid Güleriyüz de Ankara'ya gidecektir. Umumi Kâtibin, Ankara'da, daimi sergi binası işi etrafında da temaslarda bulunacağı zannedilmektedir.

Fransızlar antimüvan almak istiyorlar

Bir Fransız firması memleketimizden devamlı surette Antimüvan madeni almak için teşebbüslerde bulunmuştur. Türkiye'de her halinde istihsal edilmekte olan bu maden bilhassa bakır ve kalayla karıştırılarak halita halinde hurufat dökümünde ve gene bakır ile karıştırılarak makine yataklarında kullanılmaktadır.

Bükreş şimendifer Kongresi dün açıldı

Balkanlar arası müşterek şimendifer münakalat ve tarifesi konferansının marşandiz ve yolcu nakliyatına dair olan ikinci kısmı dün Bükreşte başlamıştır. Yugoslavya, Romanya ve Yunanistan'da iştirak ettiği bu konferansta Türk şimendiferciliğini Devlet Demiryolları ticaret dairesi reisi Naki ve münakalat dairesi reis muavini Ferid temsil etmektedir.

Konferans bir hafta devam edecektir. Heyetimiz on güne kadar dönmüş bulunacaktır.

Bükreşte tamamlanacak olan konferans mukarreratının bir an evvel tahakkuku için mümkün sür'atle faaliyete geçilecektir.

Şehir işleri:

Kılıçlı caminin önündeki dükkânlar yıkılıyor

Tophanedeki Kılıç Alipaşa caminin önündeki dükkânlar yüzünden kapalı bir haldedir. Vakıflar idaresi kendisine aid bulunan bu dükkânları caminin önünü açmak için yıktırmağa istediğinden belediyeden bu hususta müsaade istemiştir.

Sirkeci gümrük ambarları Devlet demiryollarına devrediliyor

Sirkeci'deki gümrük ambarlarının Devlet Demiryollarına devri işine başlanmak üzere. Bu husustaki müşterek talimatname hazırlanmıştır. Yakında Vekâlete gönderilecektir.

Bursada bir turizm Şubesi açıldı

Marmara havzasının İstanbul'dan sonra en büyük turist şehri Bursa'dır. Seyyah akınının İstanbul'da beraber Bursa'ya da tevcihi için Bursa belediyesine bağlı bir turizm şubesi ihdas edilmiştir. Bursa belediyesi turizm şubesi bir hazırandan itibaren faaliyete geçecektir. Bu hususta İstanbul belediyesi ile Bursa belediyesi anlaşmıştır. Sularımıza gelen seyyah vapurlarının İstanbul'dan sonra Mudanya'ya yanaşması temin olunacaktır. Seyyahlar Bursa'yı gezdikleri sırada İstanbul'da mevcudu yetmiş baliğ olan tercümanlar derhal oraya gönderilecektir.

Yakında diğer mühim şehirlerimizde de turizm teşkilâtı kurulacaktır.

Müteferrik:

Yeni gelecek 1600 göçmen Ecebad'a yerleştirilecek

Yurda getirilecek 1600 kişilik göçmen kafilisini getirmek üzere Köstence'ye gitmiş olan Nazım vapuru kafilayı tahmile başlamıştır. Nazım önümüzdeki hafta içinde İstanbul'a gelecek ve Kavaklarda göçmenlerin sıhhat karantina müddeti bittikten sonra Çanakkale'ye götürecektir. Bu kafilayı Çanakkalede Ecebad (Eski Maydos) iskelesine çıkaracaktır.

Bu sene Romanya ve Bulgaristan'dan gelecek göçmenlerin mikdarı henüz tesbit edilmemiştir. Maamafih bunun da önümüzdeki hafta sonlarında ve malî sene başında teayyün edeceği anlaşılmaktadır.

Üsküdar Amerikan lisesinde verilen müsamereler

Üsküdar'da Amerikan kız lisesinde bir müsamereler verilmiş, son sınıf talebeleri arasında Mayıs Kraliçesi seçilmiş, muhtelif spor gösterileri yapılmış, davetli çocuk velilerine limonata, çay ve bisküviler ikram edilmiştir. Gene aynı mektebde bir müsamerede de Çin hükümdarı Altonun kızının evlenmesine dair bir mevzu temsil edilmiş, eski Türklerin zekâ ve kabiliyetlerini gösteren bu temsil çok alkışlanmıştır. Müsamereler Yardımdar Yardımdar nezarati altında yapılmaktadır. Resimde temsil veren talebeler, Yardımdar Yardımdar ile bir arada görülmektedirler.

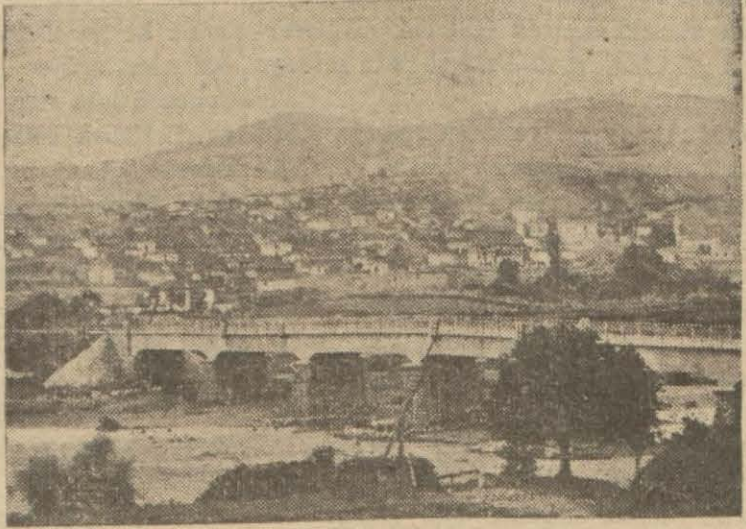
bu temsil çok alkışlanmıştır. Müsamereler Yardımdar Yardımdar nezarati altında yapılmaktadır. Resimde temsil veren talebeler, Yardımdar Yardımdar ile bir arada görülmektedirler.

MEMLEKET HABERLERİ

Çanakkale köylerinde imar faaliyeti

Gölcük ve Çanpazar nahiyeleri köylerinde yeniden okuma evleri açıldı. Meyvacılığa da ehemmiyet veriliyor

Gölcük, (Hususi) — Çanakkale'nin Bayramiç kazasına bağlı olan nahiyemiz 156 evli ve imara çok müstaid güzel bir kasabacıktır. Çarşısında her türlü ihtiyacı karşılayacak dükkânları, büyücek bir hükümet konağı, çamlarla süslü bir Cumhuriyet meydanı, 5 dersaneli bir ilk okulu, yeni inmal edilen bir aygır deposu, küçük

Çanpazar nahiyesinin köprü tarafından görünüşü

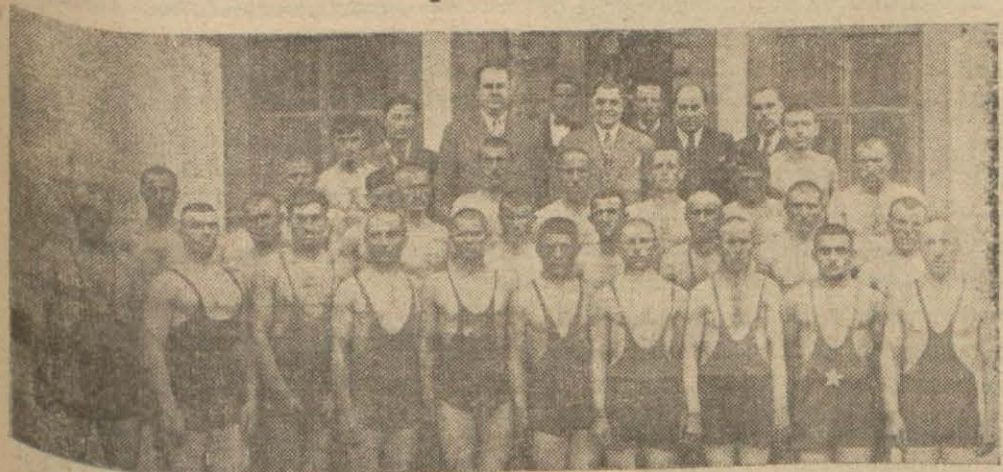
büdcesine rağmen bir hayvan sağlık memuru, bir hükümet ebesi vardır. Üç senedenberi nahiyenin müdürlüğünü yapmakta olan Emin Peker, nahiyeye bağlı 23 köy ile 11 obanın imarı için durmadan, dinlenmeden çalışmaktadır. Her köyde birer ihtiyar heyeti odası, birer okuma evi vücutte getirilmiş, köy kuyularının bilezikleri tamamen çimento olarak yaptırılmış, bütün köylerde yeniden bin dönümden fazla köy tarlası açılmış, avlulardan çalılar tamamen kaldırılmıştır.

Bunlardan başka, bu sene köylerin münasib yerlerine 15.000 den fazla kavak fidanı dikilmiş ve 9000 yabani ahlata da cins armud aşısı yaptırılmıştır. Önümüzdeki yılbaşında merkezde bir de yatı köy okulu açılacaktır. Mevcud fenni kümelerde de ayrıca cins tavuklar ve tavşanlar yetiştirilip üretilmektedir.

Yıllardanberi kökleşmiş bir an'aneyle uyarak kadın feracelerinin arkalarına takılmakta, çirkin bir kuyruk gibi sarkıtılmakta olan yakalar dahi müdürlüğe yasak edilmiş, bu feraceler de manto sistemine konularak o şekilde giydirilmeğe başlanmıştır. Nahiyenin bir de «Karalıca» ismini taşıyan banyosu vardır.

Balıkesir - Çanakkale şosesi üzerinde

Yurdda spor hareketleri

Samsun (Hususi) — Samsun Karadeniz bölgesi güreş şampiyonluğu grup merkezi olarak seçilmiştir. Sinop, Ordu, Giresun, Trabzon ve Rize vilayetlerini ihtiva eden bu gurupun güreş şampiyonluğu müsabakalarına da başlanmıştır.

Bu münasebetle Samsuna mühlak arıyar kaza ve komünlerden güreşçileri arasında mayısın 13 ve 14 üncü akşamları Halkevinde müsabaka yapılmış ve alınan neticede serbest güreş birincileri olarak :

Osman Maden, Nuri Tektaş, Nazım Akdemir, Talib Yiğit, Hızır Koç, Adil Yener, Seyyid Ahmed seçilmiştir. Bundan başka yukarıda adı geçen vilayetlerden gelecek güreşçiler arasında müsabakalara devam edilecek ve birinciler ayrılacaktır. Seçim sonlandıktan ve netice tahakkuk ettikten sonra ayrılan birinciler Ankaraya gönderilecektir.

Resimde Samsunda toplanan güreşçiler bir arada görülmektedir.

İbret alınacak bir hâdise

Sayım vergisinden kaçırılan 50 koyunu kurdlar parçaladı

Sivas (Hususi) — Yıldızelinin Karvealanı köylüleri sayım defterine kaydettirmedikleri 50 koyunu sayım me-murundan kaçırarak için bir mağaraya gizlemişlerdir. Fakat o gün hava bozmuş, yağmur yağmış, köylüler de yağmurdan fırsat bulup hayvanları mağaradan çıkaramamışlardır. Gece mağaraya kurdlar hücum etmiş ve koyunların hepsini boğup telef etmişlerdir. Devlete sayım vergisi vermemek isterlerken de köylüler koyunlarından olmuşlardır.

İnegölde pirinç ekimi menedildi

İnegöl (Hususi) — Her sene kazamızda üç yüz hektar araziye pirinç ekilir ve senede vasatı sekiz dokuz yüz bin kilo pirinç istihsal olunur ve bu yüzden yalnız otuz bin lira amelenin cebine girerdi.

Bu sene pirinç ekimi kazamızda menedilmiş olmasından ekilmemiştir. Pirinç ekilen mıntakalarda sıtma hastalıklarının arttığı hakkında sıtma mücadelesi tarafından verilen rapor üzerine kaza idare heyetince ittihaz edilen memnuiyet kararı Ziraat Vekâletince tensib edilmiştir. Pirinç zeriyyatının sıtmanın artmasına sebebiyet verip vermediği bu sene kazamızda görülecek sıtmanın geçen seneye nazaran fazla veya noksan olması anlaşılacaktır.

İnegölde bir kaza

İnegöl (Hususi) — Kazamızın Tahta köprü nahiyesinden Musa oğlu 331 doğumlu Osman İlicaksu mevkiinde ormanda ağaç keserken kesilmiş bir ağacın altında kalmış ve derhal ölmüştür. Mahalline giden müstantik tarafından yapılan keşifte kaza neticesi olduğu anlaşılmıştır.

Bursada iki köyü su bastı

Bursadan yazılıyor: Yörükenice ve Badırğa köylerinin bir kısım mezru arazisi son yağın yağmurlar yüzünden su altında kalmış ve yatağından taşan Nilüfer suları bu araziyi kaplamıştır. Bu mıntakanın bazı noktalarındaki yollarda nakliyat güçleşmiştir.

Bursa köylerinde göçmenler

Bursadan yazılıyor: Bulgaristan göçmenlerinden vilayeti-mize gelen 103 aile Görükle, İrfaniye, Başköy ve Badırğa köylerine yerleştirilmişlerdir. Millî emlak müdürü Bay İlhami ve fen memuru Bay Reşad mezkûr köylere gitmişler ve göçmenlerin yerleştirilmesine nezaret etmişlerdir.

Gemlikte köy yolları yapılıyor

Gemlik (Hususi) — Köylerin muntazam yollarla birbirine ve merkeze bağlanması kararlaştırılmıştır. Bu yollar imece usulile yapılacaktır. Şimdi Engürücük köyü ile kurşunlu köyü arasında 6 metre genişliğinde ve 15 kilometre uzunluğunda iki tarafı hendekli bir şose yapılmaktadır. Bu yol Bursa şosesi ile de birleşmektedir.

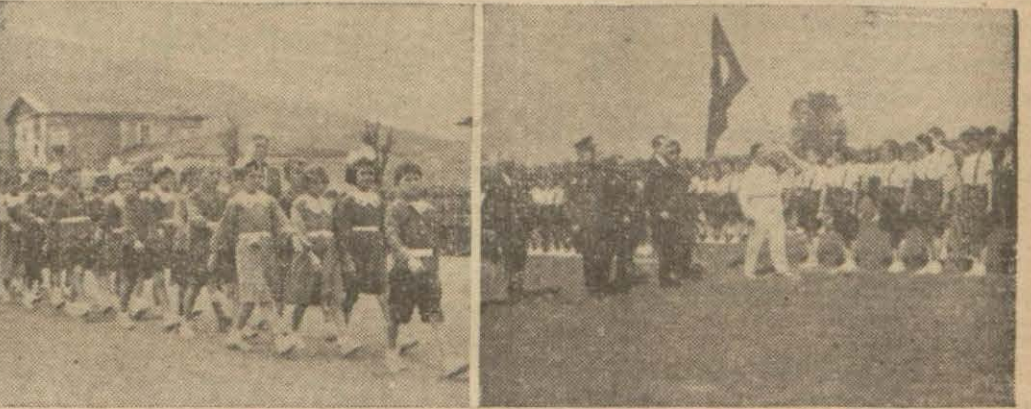
Yurdda 19 Mayıs Bayramı şenlikleri

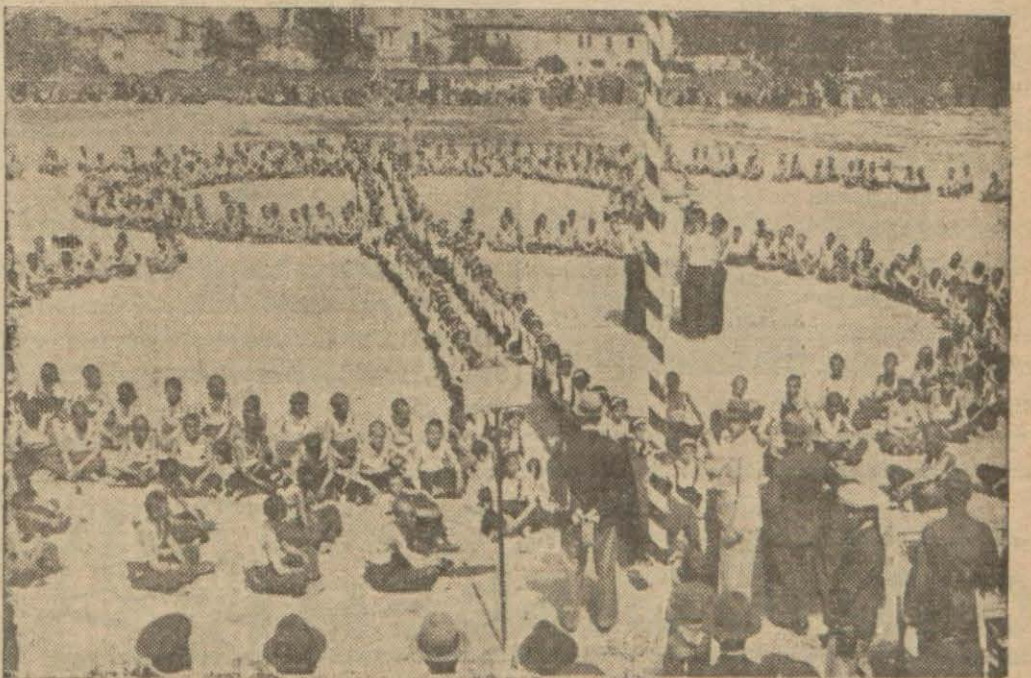
Konyada kız öğretmen okulu talebeleri idman hareketlerinaen evvel

Çorluda kız ve erkek talebeler idman sahasında

Bursada ve Giresunda 19 Mayıs bayramından iki intiba

İsparta gençlerinin saha da güzel bir duruşları

Malkaradaki idman şenliklerinde Malka ralı sporculardan ve talebelerden bir grup

Gençlik bayramı yurdun her tarafında çocuk tezahüratla kutlanmıştır. DENİZLİDE vali Ekrem Engör ile mevki komutanı refakatlerinde belediye ve Halkevi reisleri olduğu halde safları teftiş etmişlerdir. KONYADA valinin nutkundan sonra ilse muallimlerinden Zeki Gürbüz bir nutuk söylemiştir. ADANADA vali Tevfik Baysal gençlere kupa ve madalya vermiş, MURADLIDA Halk hatibi Ahmed Talât bir nutuk söylemiş ve pehlivan güreşleri yapılmıştır. ÇORLUDA korgeneral Salih Umurtak beraberinde kaymakam Niyazi Ülkü olduğu halde safları teftiş etmiş, müdür Adil Zerenin nezareti altında Recal Kuranelin kumandasile hareketler yapılmıştır. BURSADA Atatürk anıdırna orman, ziraat mektebilerle kız lisesi ve diğer okullar, Türk hava kurumu, askerî lise, bölge spor kulüpleri adına çelenkler ko-

nulmuş. Akuncılar meydanındaki idman şenlikleri gayet muntazam olmuştur. GEMLİK-DE, ÇANAKKALEDE ve AMASYADA da gençlik bayramı tezahüratla kutlanmıştır.

ZAFRANBOLUDA gençler ve alay erleri spor gösterileri yapmışlar, gece de Karabük Demir spor kulübü gençleri parlak bir müsamerde vermişlerdir. MALKARADA idman ve piramid hareketleri tertib edilmiş, mesafe, yumurta, çuval, bayrak ve bisiklet yarışları yapılmış, kazananlara mükâfat verilmiştir.

Zonguldak valisinin teftişleri

Zafranbolu (Hususi) — Zonguldak vali ve parti başkanı Halid Aksoy beraberinde jandarma komutanı binbaşı Şevket Özüpek olduğu halde kazamıza gelmiş, teftişlere başlamışlardır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey, belediye son günlerde sıkı teftişler yaparak...

... Bilhassa bu mevsim - de hastalıkların önüne geçmek için...

... Hile yapan esnafı yakaladığı gibi mahkemeye veriyormuş...

Hasan Bey — Eyvah, mahkemeler bu yaz tatil yapmıyacıklar desene!

Hâdiseler Karşısında

BU BİR REKLÂM MI

Dünkü Son Postada, Bigadan gelen bir mektub vardı. Bu mektubu okur okumaz:

— Acaba bu bir reklâm mı? Demekten kendimi alamadım. Mektubda yazılanları hülâsaten alıyorum:

«Bigada kız kaçırma hâdiseleri gün geçtikçe daha çoğalmış. Mahkemelerde görülen davaların ekserisi bu yüzden. Fakat her şeye rağmen hâdiselerin ardı alınmıyormuş.»

— Bu nasıl reklâm olur? Diyeceksiniz.. Niçin olmasın, mis gibi reklâm:

«Filân marka pudra, filân marka çöcap falanca yerde kapışılıyor.»

Tarzında bir yazı nasıl bir reklâma, bu da aynı tarzda bir reklâm olabilir.

Bu mektubu gazetelerde okuyan evde kalmış bir çok kızın içleri titremiştir!

— Ah bizde Bigada olsaydık, bizi de kaçırır olurdular.

Demişlerdir. Hem dahası da var.. Bu mektub, belki de evde kalmış yüzlerce, binlerce kıza ümid vermiştir. Belki de bir çokları Bigaya gitmek için hazırlığa başlamışlardır bile!

★

Bir hafta sonra bir tanıdığa rastgelir de:

— Kızınızı göremiyorum, nerelerde? Diye sorduğum zaman!

— Bigaya gitti!

Cevabını verirse işi anlıyacağım, ve:

— Neye gitti?

Demiyecğim.

Gene bir hafta sonra Denizyolları idaresi o hatta işliyen vapurlarını bir kaç misli artırırsa ona da şaşmıyacağım!

Bütün uğraşmalara rağmen İstanbul elân beynelmilel bir turist şehri olmadı ama bu reklâm yüzünden belki Biga beynelmilel bir turist şehri olabilir!

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

İnsana kan nakli ameliyesi yeni bir buluş değildir

Fennin en son yeniliği gibi gösterilen kan verme ameliyesi, öyle zannedildiği gibi çok yeni bir tasavvur değildir. Bundan beş yüz sene evvel de bazı hastalara taze kan vermek düşünülmüştür. O zaman, bunun öküz veya koyun kanı olması muvafık görülmüştü. Fakat insana hayvan kanı vermek bir çok gürtlülere sebep olduğu için bu ameliye, bir kanun ile Avrupada yasak edilmişti.

İnsanların burunları niçin ayrı ayrı şekillerde olur?

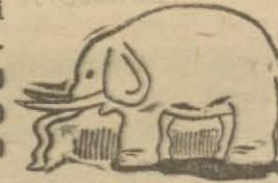
İnsan burunlarının niçin muhtelif şekiller arzettiğini merak edenler, bu meraklarına bir karşılık bulamamışlardır. Fakat son zamanda bazı estetik âlimleri şöyle bir nazariye kabul etmişlerdir:

Burunun şekli, insanın tenefüs kabiliyetine göre değişir. Aynı zamanda tenefüs edilen havanın hafifliği de burnun şekli üzerinde tesir yapar. Eski Yunanilerin burnun güzelliği bundan ileri gelmiştir.

Bir fil bir senede ne yer?

Hayvanat bahçelerinin misafiri olan fillerin beheri, bir senede 1500 kilo kuru ot, 7500 kilo kepek, 5000 kilo da arpa yer.

Kırkayakların ayağı kaçır?

Kırkayakların hakikaten kırk veya -hud da yüz ayağı yoktur. Bazılarının «49» çift, bazılarının ise «51» çift ayağı vardır. Hiç birinde «100» ayak bulunmaz.

Meyvalar içinde en çok şifai hassası olan ayva mıdır?

Meyvaların içinde birçok şifai hassası olmakla maruf bulunan ayvadır. Orta çağlarda, Avrupada ayvayı haşlayıp bir yağ ile karıştırılır ve saç dökülmesine karşı lâpa şeklinde saç dökülenlerin başına konurdu.

GÖNÜLİSLERİ

Genç kızlarla Tanışmanın Çaresi nedir?

E. S. imzasile mektub gönderen okuyucum:

— Biz, diyor, beş altı arkadaş bir araya geldik. Bir gramofon aldık. Bu gramofonu almaktan maksadımız, bu sayede, genç kızlarla tanışıp dans etmek, eğlenmekti.

Bir müddet, arkadaşlarımızın büyük hemşireleriyle dansettik. Fakat bu bayanlar bizden yaşlı ve tecrübeli. Bu itibarla, bizimle daima alay ettiler.

Bu alaylar, izzeti nefsimizi kırdığı için, onlarla alâkamızı kestik. Kendi yaşımızda, kendi kafamızda genç kızlarla tanışmak, dans etmek, konuşmak, eğlenmek istiyoruz. Fakat maalessif, tesadüfler yardım etmiyor ve biz, bu arzumuzu kavuştuktan mahrum kalıyoruz.

Siz, bizden tecrübelisiniz: Acaba bize, istediğimiz tipte genç kızlarla tanışmanın çaresini, yolunu gösteremez misiniz?

★

Benim aldığım mektublar içinde, çok makulleri, çok hazinleri, çok ciddileri, çok garibleri, çok saçmaları, çok

manasızları ve çok ciddiyetsizce karalanmış olanlar vardır.

Fakat, bunca sene içinde, kullandığım «Teyze» imzasının, bu derece suitesire uğradığını görmemiş, hattâ hatırıma bile getirmemişim.

Maamafih, mektubun tamamı genç muhatablarımızın aklı seviyeleri hakkında tam bir fikir veriyor.

Genç kızları avlamak, kandırmak için gramofon alan çocuklardan başka ne beklenebilir?

Bir gramofonla bir sürü genç kız avlamayı kuran bu hayalperest delikanlılara acımamak elden gelir mi?

Bugünün gözleri yukarıda genç kızları, öyle bir gramofona, bir radyoya değil, bir otomobile, bir apartmana bile dudak büküyorlar.

Ve bu delikanlıların, istedikleri tipte genç kızlarla konuşamamaları, tanışamamaları da, hiç şübhe yok ki, bu hakikati idrak edemeyecek derecede gafil olmalarındadır.

Şu halde, benim onlara tavsiye edebileceğim bir tek hareket vardır.

Beşi de gramofonlarının etrafına otursunlar, ve:

«Pek yazık oldu dffi biçareye!» şarkısını çalarak derdlerine yansınlar!

TEYZE

Kadın Köşesi

Mevsimlik bol bir manto modeli

Bu, bol manto kumaştan da yapılabilir, örülebilir de... Her ikisi de pratik ve şık olur. Önden düğmeli, tek plikaşeli, dar bir etek, koyu renk emprime, çizgili, veya benekli ipek blüza giyilmelidir.

Ters yüz örgü çizgilerle karelendirilmiş bir jersey örgüsü bütün örgülerden daha çok yararır. Modeldeki de böyledir. Karelerin büyüklüğü zevke tabidir.

Yünlü kumaştan yapmak isterseniz en fazla ekose yakışır.

Pratik güzellik bilgileri

Açık havada, güneşte, rüzgârda geçirdiğiniz günün akşamı yüzünüzün derisi sertleşiyorsa «fazla hassas» cildli olduğunuz anlaşılır. Dışarıya çıkmadan önce her zamankinden ve herkesten fazla pudralanınız. Altına da koyu krem halinde bir fon dö ten'den bol bol sürünüz. Bu krem tabakası cildinizi haricî tesirlere karşı korur. Sertleşmesinin önünü alır.

Eve dönünce yıkanmayınız. Yalnız bir temizleme sütü ile siliniz.

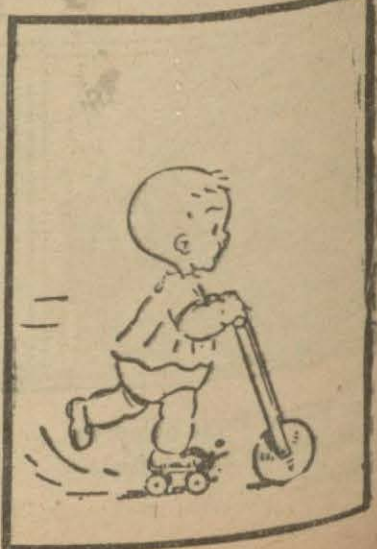
★

Bazı kadınların - ekseriyetle esmerlerin - burun uçları yağlı olur. Mesameleri açılır. Cild delik delik bir hal alır. Bu, pek ehemmiyetsiz kusur bütün bir mak-yajı, hattâ güzel bir yüzü bozabilir. Yağlı burun ucu sık sık pudradan sıyılır, kendini pırl pırl gösterir.

Buna karşı yapılacak şey çok basittir. Mesameleri açılan yeri - yüzün diğer kısımlarından ayrı olarak - günde bir iki kere sabunlamalı. Ufak bir pamuk parçası sabunlanır. Burun ucundan tekrar tekrar geçirilir. Sonra sabunlu ılık su ile çalkanıp temizlenir.

Aynı yere vakit vakit pamukla ya gülsuyu - limon veya gülsuyu - alkol kamfre (her ikisi de yarı yarıya) mahlûlünden sürmelidir. Bu mahlûllerin ikisi de iyi bir sıkıştırıcıdır. Açık mesameleri kapatır.

Bacaksızın maskaralıkları :

Tedbir

Mahkemelerde

Azapkapıda yol bekleyip adam öldüren Gülizar deli değilmiş

Suçlu avukatı cezanın esbabı muhaffefyle tenziline çalışıyor, bu emelle 6 ncı hukukta bir dava açıldı

Azapkapısında eski bir kin yüzünden tabanca ile Kâzım isminde birine beş el silâh atarak öldüren Gülizarın Ağırceza görülen muhakemesi son safhaya varmıştır.

Suçlu kadın, evvelki celselerde Kâzımın Erzincanda kardeşi Hasan Aliyi öldürdüğünü ve Hasanı kurtarmak için araya giren anasının da yaralanarak bilâhare öldüğünü söylemiş ve demiştir ki:

— Bu hâdisenin bende bıraktığı tesirle, Kâzımın günlerce tarassud ettim. Bedes-tenden bir tabanca satın aldım, bununla nişan talimleri yaptım.

Mahkemeye idam talebile verilen Gülizarın iddiası tahkik edilmiş, fakat kat'i olarak tesbit edilememiştir. Hsan Ali nin kadının kardeşi olup olmadığı kat'i yetle anlaşılamıyordu.

Diğer taraftan suçlu Gülizarı tevkifhanede bir takım gayri tabii hareketler yapmış, ötekine berikine saldırmış, tabii adlin gördüğü lüzum üzerine Bakırköy emrazı aklıye hastanesinde müşahede altına alınmıştır.

Bu yüzden son celselere getirilemeyen suçlu, müşahede müddeti bittiği cihetle, dün mahkemeye getirilmiştir.

Hastaneden verilen rapor mahkemede okunmuş ve suçluda hiç bir akıl marazının mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

Gülizar, çünkü celsede reisın sorduğu bazı suallere cevap vermiyerek, susmuştur.

Suçlu vekili Cemil ise söz alarak, asliye 6 ncı hukuk mahkemesinde bir isbatı veraset davası ikame ettiklerini söyleyerek, Ali Hasanın suçlunun kardeşi olduğunu, bu suretle kat'i bir şekilde isbat edeceklerini bildirmiştir.

Duruşma, bunun için talik edilmiştir. Elektrik Şirketi kaçakçılıktan beraat etti

İstanbul elektrik şirketi aleyhine hazine namına gümrük idaresi tarafından açılan ve uzun müddettenberi devam eden kaçakçılık davası asliye 5 inci ceza mahkemesinde dün neticelenmiştir.

Dava mevzuu ve iddia şirketin Anadolu yakasında kullanmak üzere aldığı gümrükten muaf malzemeyi başka yerlerde kullanması ve hurda malzemeyi de gümrük resmini ödemediği için keyfiyetiydi.

Mahkeme kararında suçu tamamen sabit bulmamış ve esasen bütün bu malzemenin şirketin imtiyazı bitince hükûmete kalacağını da nazara almıştır. Diğer taraftan satıldığı iddia edilen hurda malzemenin, yerine gümrük resmi verilmiş malzeme geçirildiğini de gözönünde tutan mahkeme, şirket hakkında beraat kararı vermiştir.

Bostancı cinayetinin muhakemesi başladı

Bostancıda tabanca ile kasab Hüseyini öldüren celep Ramazan oğlu Arnavud tebasından İlyasın muhakemesine Ağırceza da dün başlanmıştır.

Son tahkikat kararnamesinden anlaşıldığı üzere, suçlu kasab Hüseyini bir alacak meselesinden çıkan kavga sırasında duyduğu iğbirarla ve tabanca ile arkadan ateş ederek, öldürmüştür.

Suçlu, mahkemede vak'ayı şöyle anlatmıştır:

— Kasab Hüseyinden 50 lira alacağım vardı. Bu yüzden Bostancıda çarşı ortasında kavga ettik. Beni tahkir etti. Arkadaşlar araya girdiler, barıştırdılar. Sonra 5 gün nereye gittimse, arkamdan geldi. Kasab Hüseyin zaten belâli bir adam. «Şerri belâ» kabilinden bir adam. Herkesin malını alır, sonra da işlerine yürürdü. Hâdisce akşamı, gene beni takib etti. Sonra da bir yumruk attı, yola yıkıldım. İşte, bu sırada ne yaptığımı bilmiyorum.

Suçlu hâdiseyi ilk tahkikatta yukarıda yazdığımız şekilde, daha başka anlatmıştı. Fakat, mahkemede eski ifadesini kabul etmemiştir.

Duruşma, bazı şahidlerin celbi için talik edilmiştir.

Mudanyada alâka uyandırıcı bir dava

Bursa (Hususi) — Mudanya belediye reisi Galib Atılğan, tüccardan Ali Tokar aleyhine bir iftira davası açmıştır. Galib Atılğanın iddiası: Kendisinin vaktile âmali milliye aleyhinde bulunduğu dair, Ali Tokar tarafından yüksek makamata ihbaratta bulunulduğu mahiyetindedir. Mukabil taraf ise böyle bir şeyin varlığını iddiasındadır. Üç defa celse icra edilen mahkeme henüz bir neticeye ıktirak etmemiştir. Mudanyada bu dava ya karşı umumî bir alâka olduğu haberi alınmıştır. Tarafeyn şehrimizden avukat tutmuşlardır.

Bir kadın hırsız yeniden tevkif edildi

Faiz kızı Bahtiyar isminde sirketten mahkûm bir kadın emniyet nezareti altında bulunma cezasına gitmediği için yakalanarak adliyeye sevk edilmiştir.

Sultanahmed I inci sulh cezada yapılan sorgusunda Bahtiyar, ikametgâhı olmadığından tevkif edilmiştir.

Poliste :

Bir kız bisikletten düştü, köprücük kemiği kırıldı

Üsküdar da Doğançılar caddesinde oturan Sabit kız 23 yaşında Behice binmiş olduğu bisikletle Şemspasadaki futbol sahasından geçerken birdenbire düşerek sol köprücük kemiği kırılmıştır.

Doçent Muhterem bir kaza geçirdi

Tıp Fakültesi Doçentlerinden Doktor Muhterem idaresindeki 661 numaralı otomobil ile sofor Celâl tarafından kullanılan 2863 numaralı taksi arasında İstinyede bir çarpışma olmuş, her iki otomobil de hasara uğramıştır.

Sarraflar muamele vergisine tâbi

Şimdiye kadar para işleriyle meşgul bankalar ve bangerlerin yaptıkları muamelelerden muamele vergisi alınmakta ve sarraflar bundan istisna edilmekte idi. Maliye Vekâletinde İstanbul Defterdarlığına gelen yeni bir emirde badema sarrafların da muamele vergisine tâbi tutulmaları bildirilmekte ve den, hal işe başlanması da ilâve edilmektedir.

Toplantılar :

Prof. Salih Muradın konferansı

Beyoğlu Halkevinden: Bugün saat 18.30 da evimizin Tepebaşındaki merkez binasında Prof. Salih Murad tarafından «Türk Riyaziyecileri» mevzuunda konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

KAHKAHA

— Bu saatleri satıyorum, alır mıstınız?
— Bu kadar saati nereden buldunuz?
— Şey... Bir arkadaşım hediye getirmişti de...

Arıyordum

— Bir sene evvel karım kaybolmuştu. O zamandanberi arıyordum. Niha yet buldum.
— Eski karımı mı?
— Ne münasebet, esasen onu değil, bir yenisini arıyordum.

Ayakkabıcıda

— Bayan bu ayakkabıyı beğendiniz ama; bu sizin ayağınıza göre değil; rahatsız olacaksınız, yürüyemiyeceksiniz.
— Daha iyi ya, rahatsız olduğum, yürüyemediğim için kocam daima otomobil tutmak mecburiyetinde kalacak!

Sukutuhayal

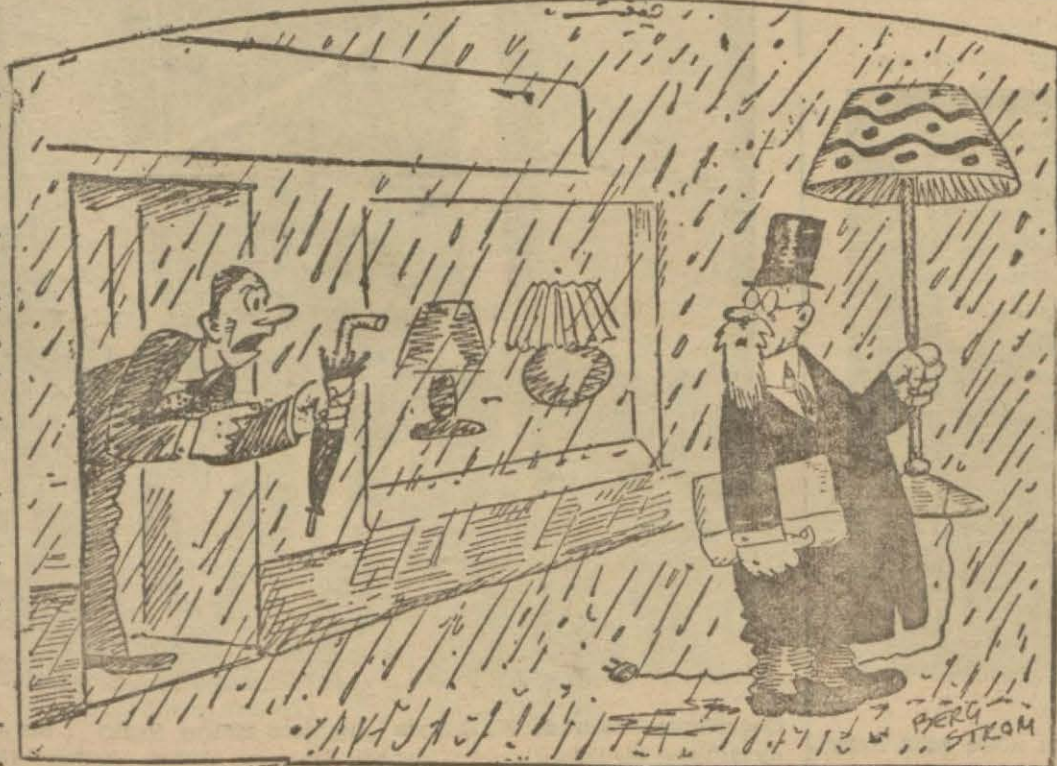
Genç erkek, genç kızın peşinden yürüdü. Lâf attı:
— Gözüme çok güzel görünüyorsunuzuz.
— Ben de aynı fikirdeyim.
— Demek ben de size güzel görüyorum.
— Öyle bir şey demedim. Gözünüze güzel görüdüğümü hissetmişim de.

Yalan değil

Karı koca arasında:
— Servetimin yarısını ayaklarının altına; öbür yarısını da başının üzerine koydum.
— Yalan söylüyorsun.
— Hiç te yalan değil, yarısı ile sana ayakkabılar, yarısı ile de şapkalar aldım. Geriye de bir şey kalmadı. Doğruyu söylediğim halde inanmıyor da bana «Yalan söylüyorsun» diyorsun ha!

Kendim silerim

Mağazaya bir müşteri girdi. Tezgâhtar kostu:
— Emriniz!
— Bir düzine mendil alacağım.
— Tezgâhtar birçok kutu açtı, cins cins, çeşid çeşid mendiller çıkardı. Müşteri seçti:
— Bunları alacağım!
— Tezgâhtar mendilleri sarmak üzere iken sordu:
— Başka emriniz.
— Teşekkür ederim, burnumu kendim silerim.

Lâmbacı — Affedersiniz bay; şemsiyeniz o değil, bu!..

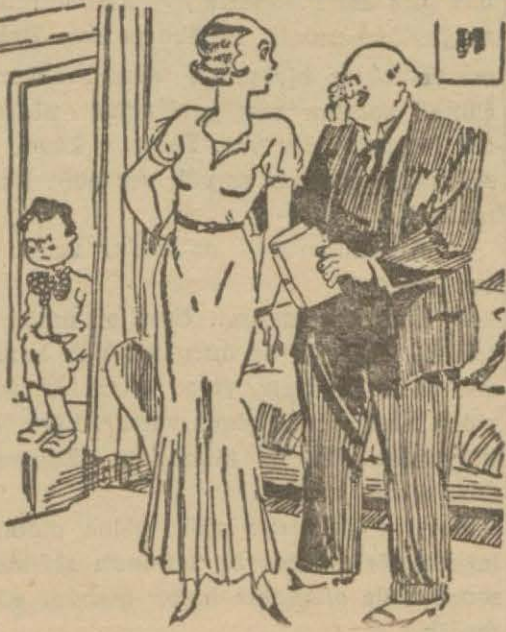
DENİZ

Bak neler var, hem neler..
Gelmişler birer birer;
Kadın, erkek beraber
Deniz kenarlarına.

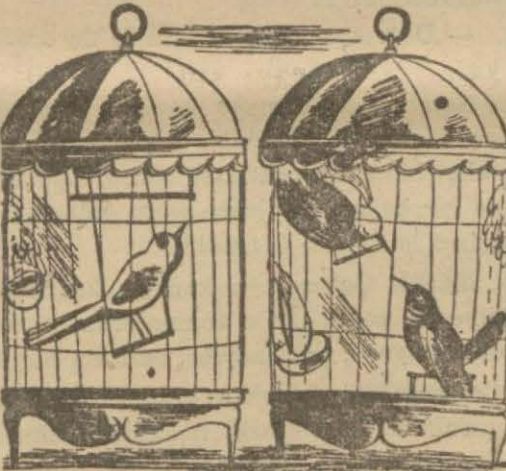
Hava güzel, işte yaz;
Zevkine doyum olmaz.
Gidelim biz de biraz
Deniz kenarlarına..

Yan gelelim kumlara;
Gülelim yoğa, vara..
Koşalım hep bu ara
Deniz kenarlarına..

Herkes kalıyor;
Binbir zevke dalyor,
Şehirler boşalıyor
Deniz kenarlarına!

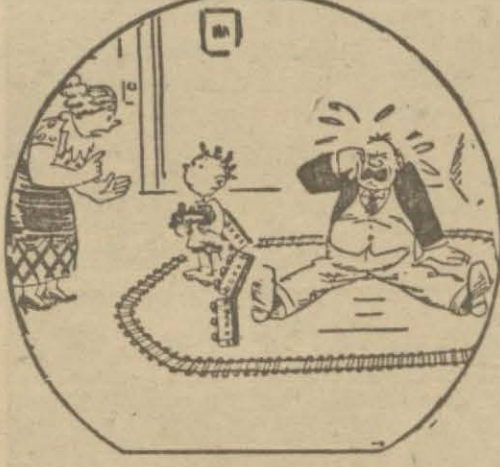
— Çocuğunuzun eline böyle açık saçık kitaplar vermemelisiniz.
— Bu mu?.. Bu kendisinin yazdığı bir romandır.

— Kanarya mı?
— Hayır canım, o da bizim gibi salca kuşu ama, tüylerini oksijenle sarartıyor.

— Hayır Necmi, kalkmıyacağım..
— Mustuğu açık bırakan sensin, sen git kapal!

Baba — Ben de oynamıyacağım.
Anne — (Çocuğa) Ne aksi çocuksun, bırak ta biraz da baban oynasın.

Dürbünün tersile

— Tiyatroda kızlar baleye çıktığı zaman onları seyretmek için kullandığın dürbünü şimdi de bana mı bakıyorsun?
— Evet ama, şimdi dürbünü ters tarafa çevirdim, öyle bakıyorum.

Feci hastalık

Damad hastalanmıştı, katıvalide haber aldı, geldi.
Katıvalide — Sen hiç merak etme damadım. Bütün hastalığın müddetince başucunda oturacağım.
Damad — Ne feci bir hastalık, nasıl tahammül edeceğim bilmem!

Yavaşca

— Gürültü ile mücadele iyi bir şey!
— Seyyar satıcılardan artık rahatsız olmuyor musun?
— Onun ehemmiyeti yok, karım da yeni nizama riayet ediyor ve bana tokat vurduğu zaman fazla ses olmasın diye yavaşca vuruyor.

İktisad

Muktesid anlattı:
— Karımın doğduğu günde nişanlandık. Bir sene bekledim, gene aynı günde evlendik.
Arkadaşı sordu:
— Buna ne lüzum vardı?
— Ne lüzum mu vardı? Karımın doğum günü, nişan günümüz, evlenme günümüz aynı olduğu için bu üç hâdisenin yıldönümlerini bir tek hediye ile atlatıyoruz.

Otelde

Müşteri hesap pusulasına baktı. Pusulanın sonunda:
Kâğıd: 15 kuruş.
Yazlıydı. Müşteri şaşırıldı. Otelde kaldığı müddetçe otelden kâğıd istememişti. Otel sahibini çağırdı:
— Ben sizden kâğıd almadım. Hesap pusulasına bir de «Kâğıd: 15 kuruş» yazmışsınız.
Otel sahibi ellerini uğuşturdu:
— On beş kuruş hesabınızın yazıldığı kâğıdın parasıdır bayım!

Tarihten sayfalar:

Korsan Amiral

Türk gemisinin güverte ve kasaraları üstünde kanlı bir harb başlandı. Yeniçeriler yaman dövüşüyorlardı. Venedik amirali işi bir an evvel bitirmek istiyor, askerlerine mükâfatlar vadediyor, hattâ gemideki kızları da onlara vereceğini haykırıyordu.

Yazan: Kadircan Kafalı

Bir Türk kadırgası Zantaya giriyordu. Üç köşeli iki yelkenini indirmişti ve forsalar «kartal kanadı» denilen şekilde yavaş yavaş kürek çekiyorlardı. Baş ve küçük kasaralarda kavuklu ve külâhli yeniçeriler dimdik duruyorlar, kasabayı ve kaleyi seyrediyorlardı.

Bu kadırga Cezayirden geliyor, İstanbul'a gidiyordu.

O sırada Osmanlı devletile Venedik Cumhuriyeti arasında dostluk ve sulh vardı. Bu işde aslen Venedikli olan Safiye sultanın rolü mühimdi. Yahudi karısı «Kira» da Safiye sultanın baş gözdelelerinden. Mühim siyasi işlerde bile kullanıldığı oluyordu.

Zantada birkaç Venedik harb gemisi de bulunuyordu. Bu gemiler amiral Piyyetro Emmo kumandasında idi. Venedik amirali bu sulara korsan gemilerinin barınmasına meydan vermemek ve bu işde Türklerle beraber hareket etmek için emir almış bulunuyordu. Çünkü Venedikliler o sırada Türklerle bozuşmayı hiç istemiyorlardı.

Türk kadırgası limana girdi. İyi kabul gördü. Hattâ hediyeler verildi. Bazı ihtiyaçlarını alarak eksiklerini de tamamladıktan sonra tekrar yola çıktı.

Venedik amirali Emmo Türk kadırgası hakkında çok şeyler öğrenmişti:

Bu kadırga Cezayir beylerbeyi Ramazan Paşanın genç karısına aitti. Ramazan Paşa Fas emirinin ricası üzerine o memleketi zaptetmeye kalkışan Portekiz kralı Sebastiyen'in seksen bin kişilik ordusunu Vadiyüsebil muharebesinde mağlûb etmek ve kralı öldürmekle meşhur olmuştu. Fakat bu adam birkaç sene sonra yeniçerilerin bir isyanında ölmüştü. Genç karısı dul ve henüz memede olan çocuğu yetim kalmıştı. Karısı şimdi İstanbul'a gidiyordu.

Bütün bunlar Venedik amirali için hiç te üzerlerinde durulacak şeyler değildi. Onun hırsını ayaklandıran cihet gemide Ramazan Paşanın mirası olan (800,000) altının da bulunmasıydı. Sekiz yüz bin altın... Büyük bir servetti bu...

Gemide bunlardan başka dört yüz kadar hıristiyan köle, kırk tane çok güzel cariye vardı. Hepsinin muhafazası sadece iki yüz elli yeniçerinin kılıçlarına ve oklarına bırakılmıştı.

Emmo bir türlü geminin İstanbul'a doğru uçup gitmesine razı olamadı. O limandan çıktıktan biraz sonra kendisi de çıktı. Başka tarafa gider gibi denize açıldı.

Açıklarda Türk kadırgasını yakalasa, içindekilerin hepsini öldürse ve paraları alsın kimin haberi olacaktı! Üstelik dört yüz hıristiyan esirini kurtarmış olmanın sevabını da kazanacaktı.

Türk kadırgası Kefalonya açıklarında hafif rüzgârda rahat rahat yoluna devam ediyordu. Bu sırada kara tarafında gemiler görüldü. Bunlar gittikçe yaklaştı. Askerler toparlandılar, gardiyanlar kürekçileri sıkıştırdılar. Fakat yaklaşan gemilerin Zantada bıraktıkları Venedik gemileri olduğunu anlayınca yatıştılar. Venedik amirali Türk gemisinin provasının epeyce uzağından geçerek batıya yollanıyor gibiydi. Fakat prova hisasına gelir gelmez sancağa döndü.

Türk kadırgasında şüphe edenler oldu. Fakat çoğu bu şübheyi manasız buldular. Bununla beraber askerler zaten müda-

faaya hazır bulunuyorlardı. Yalnız eğer gerçekten bir taarruza uğrarlarsa düşmandan birkaç misli az olduklarını da düşünüyorlardı.

Venedik amirali gittikçe yaklaştı.

Türk kadırgası rotayı değiştirdi. Venedikliler de rotayı değiştirince artık kimsenin şübhesi kalmadı ve iki taraf arasında bir yarış başladı. Fakat çok geçmeden Venedik kadırgalarının birkaç güllesi Türk kadırgasının güvertelerini yaladı. Sonra iki taraftan rampa ettiler.

Türk gemisinin güverte ve kasaraları üzerinde kanlı bir harb başlamıştı. Yeniçeriler yaman dövüşüyorlardı. Venedik amirali işi bir an evvel bitirmek istiyor, askerlerine mükâfatlar vadediyor, hattâ gemideki kızları da onlara vereceğini haykırıyordu. Bunun tesiri görüldü.

Hıristiyan esirlerin çıkardıkları kargaşalık Türkleri daha müşkül vaziyete sokmuştu.

Yeniçeriler son nefere kadar dövüşerek düştüler. Ramazan Paşanın zavallı çocuğu anasının göğsü üzerinde öldürüldü.

Şimdi gemide müdhiş bir sahne başlamıştı: Venedikliler kırk cariye yakalıyorlar; çığlıklarına, inlemelerine, yalvarmalarına ve ümitsizce çırpınışlarına bakmıyarak namuslarına taarruz ediyorlardı.

Bu güzel ve günahsız kızların namusları parçalandıktan sonra memeleri kesiliyor ve denize atılıyorlardı. Bunlardan bir tanesi amiralin genç kardeşinin eline düşmüştü. En güzeliydi.

— Ben de sizdenim. Hıristiyanım. Kıbrısta küçükken esir düştüm. Bana dokunma!

Diye yalvarıyor, haç çıkarıyordu. Fakat Venedikli delikanlıya hiçbir tesir yapamadı. O da diğerlerinin uğradığı felâketten sonra denize atıldı.

Bunların İstanbul'da duyulması gecikmedi. Büyük bir nefret uyandırdı. Eğer Safiye sultan himaye etmemiş olsaydı Venedik elçisi idam olunabilirdi.

Venedik cumhurreisine sert bir mektub yazıldı: Amiralin cezalandırılması, geminin, esirlerin ve paraların teslimi, aynı zamanda tarzıye verilmesi istendi. Bu mektubu Hasan Çavuş isminde bir elçi Venediğe götürdü.

Senato yeni bir harbden fena halde ürküyordu. Bu harb sonunda on beş sene evvel Kıbrısı kaybettikleri gibi bu sefer Giridi ve diğer bazı yerleri kaybetmek ihtimali çok kuvvetliydi. Çünkü o sırada Avrupa devletleri arasında rekabet vardı. Venedikliler Türklerle karşı yalnız kalacaklardı.

Amiral Emmo ve arkadaşları yakalandılar. Kısa bir muhakemeden sonra Emmonun başı kesildi.

Ramazan Paşanın karısının kadırgasından vaktile kurtarılmış olan dört yüz hıristiyan köle birer tarafa dağıtılmışlardı. Bunun için onların yerlerine başkaları konuldu. Gerek paralar ve gerek kadırga ile içinde bulunanlar Preveze kadısına teslim olundu.

Koca Fas ülkesini Osmanlı imparatorluğuna kazandıran Cezayir beylerbeyi Ramazan Paşa ile karısının ve çocuğunun hayatları işte böyle acıklı bir şekilde sona erdi ve onun mirası saraya kismet oldu.

Resimli dünya hâdiseleri

İngiliz ordusu yeni harb teçhizatı ile mükemmel bir hale gelmiş bulunuyor. Yukarıdaki resim yeni tarzda teçhiz edilmiş İngiliz piyade askerlerini Olimpiya meydanındaki bir gösteriş esnasında canlandırmaktadır.

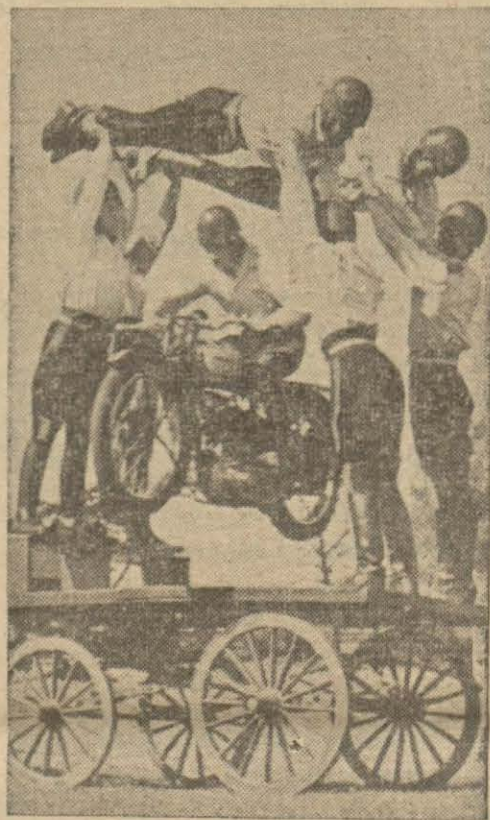
Bu resim senenin en muvaffakiyetli gazete fotoğrafı addedilmektedir. Kaza Newyorkta olmuştur. Eski Rus hanedanına mensub Prenslardan biri olan Aleks Davidof, bir gece yarısı yanında iki kadın olduğu halde bir caddeden geçerken, direksiyona hâkim olamamış, bir mağazanın kristal camlarına çarparak mağazadan içeri girmiştir. O sırada hâdis mahallinde bulunan bir gazete fotoğrafçısı, kadınlardan birinin ölümüne neticelenen kazanın yukarıdaki resmini çekmiştir.

İngiltere millî futbol takımı Berlinde Alman millî takımile bir maç yaptı ve 6 - 3 galib geldi. Resimde bir cemile olmak üzere Nazi selâmı veren İngiliz takımını Almanlarla yanyana görüyorsunuz.

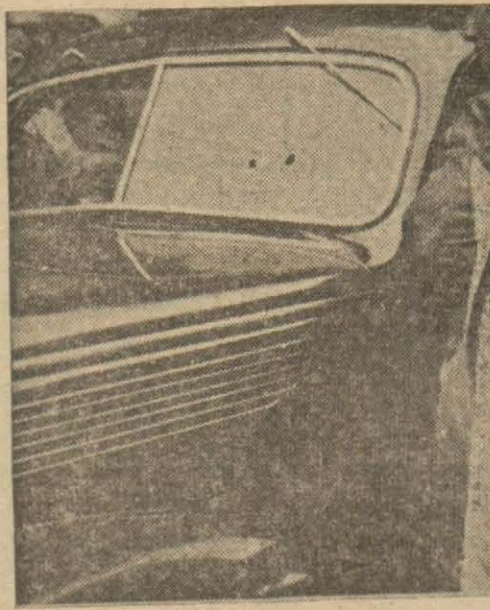
Bu mühdîş top, Büyük Britanya hükümeti tarafından İngiltere sahillerine yerleştirilmiş yeni hava müdafaa toplarından biridir. Bu top dünyanın en uzun endâht yapan toplarından sayılmaktadır. ve nerelere yerleştirildiği de şimdi bir sır halinde bulunuyor.

Bu resimde de İngiliz motörlü kıtaat efradının Olimpiya meydanındaki gösterişlerini görüyorsunuz

Romayı ziyaret ettikten sonra Almanyaya dönen Hitler geceleyin Berlin sokaklarından geçerken

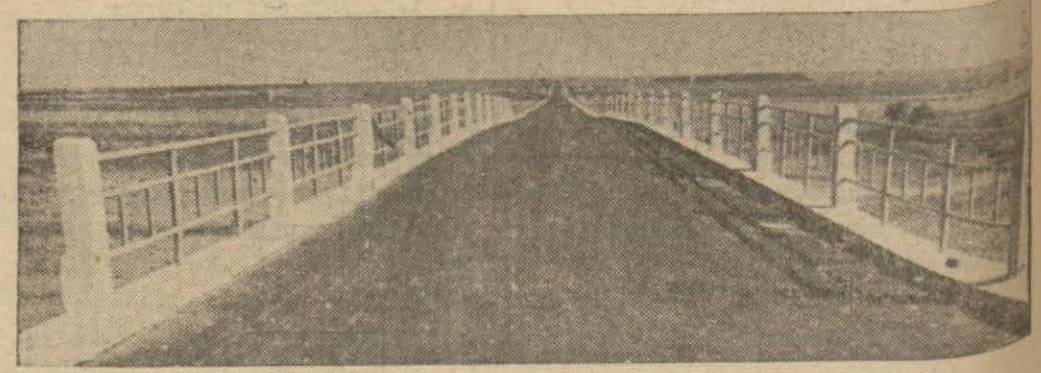

Resimde Brezilya isyanını idare eden Fağist Dom Joao'nun otomobilini ve iki kurşunla delinen camını görüyorsunuz

Otomobil ile İstanbuldan Edirneye

İstanbul - Edirne asfalt yolunda neler gördüm?

Asfaltın ilk sillesi bizi ihtiyata davet etmişti. Bu yolun her tarafını resmi küşadını yaptığımız zamanki mükemmeliyetinde bulamayacağımızı anlayınca ağızlarımızı kapayıp gözlerimizi açtık.

İstanbul - Lüleburgaz asfalt yolunun açıldığı gün alınan bir resim

— Edirne yolu mu? Lüleburgaza kadar buz gibi asfalt. Saatte 80 kilometreden aşağı düşmezsiniz. Lüleburgazdan Babaskiye kadar bir parça sarsılacaksınız: Çünkü şosenin bazı yerlerinde ufak tefek hendekcikler var. Fakat o kısmı da sağ salım geçtiniz miydi, ver elini Edirne...

— Siz Edirneye ne kadar zamanda vardınız?

— Tam beş saatte... Hem bizimkisi otobüs... İki de birde dururuz. Yük bağlarız, posta bekleriz, yolcu alırsız. Hülâsa, yolda türlü türlü işimiz vardır. Eğer hiç durmadan gitsek, alimallah, Edirneyi dört saatte tutarız!

Hergün Edirneye gidip gelen otobüslerin şoförlerinden bu teminatı aldıktan sonra, yola çıkmakta hiçbir mahzur görmedik.

Ve üç arkadaş, hususî bir araba ile yola çıktık. Matbaanın önünden hareket ettiğimiz zaman, saat tam 17 idi. Hesabı kuvvetli bir arkadaş:

— Demek, dedi, saat tam 21 de oradayız!

Niyetimiz, Edirneye kadar, eğlenceli bir otomobil yolculuğu yapmak, orada rahat bir uyku çektikten sonra, Edirneyi de bir baştan bir başa gezip dolaştıktan sonra İstanbula dönmektir.

Küçük Çekmeceye kadar, keyfimize diyecek yoktu. Hele romanlarda tasvir olunan yeşil, şirin köyleri andıran büyük Çekmece'den geçerken güneşin emsalsiz gurubunu seyretmek, neşemizi büsbütün arttırmıştı. Bu neşe içinde, Silivriye nasıl vardığımızı anlamadık. Orada, iş-

taahlı bir yemekten sonra tekrar yola koyulduğumuz zaman, parâk bir neşeyle da yükselmeye ve çekilen güneşin bürküdüğü sıkıcı karanlığı gidermeye başlamıştık.

Arabamın kontör kilometriğindeki ibre 60 rakamının üstüne yapışmış gibi idi. Arkadaşlardan birisi, gittikçe artan bir neşe içinde:

— Oh... dedi... Ne iyi ettik te...

Fakat onun sözünü tamamlamasına imkân kalmadı: Çünkü tam o sırada, altımızdaki araba, 60 kilometre sür'atle, hendeklere dalıp çıkmaya, tümseklerle çarpıp zangırdamaya başlamıştı ve bu beklenmedik sarsıntı, başını evvelâ benim başıma, sonra diğer arkadaşın başına, ve nihayet otomobil tavanına çarpan arkadaşın cümlesini yarıda bırakmış, üstelik te, geveze dilini, dişleri arasında edirtmiş, kanatmıştı.

Asfaltın bu ilk sillesi, bizi ihtiyata davet etmişti. Bu yolun her tarafını, birkaç ay evvel resmî küşadını yaptığımız zamanki mükemmeliyetinde bulamayacağımızı anlayınca, ağızlarımızı kapayıp gözlerimizi açtık. Nitekim, az sonra, birincisinden daha tehlikeli bir arıza ile karşılaşınca, ihtiyatı, tam zamanında ele aldığımızı şükrettik: Çünkü bu seferki hendeklere de 60 kilometre sür'atle dalaşaydık, atlatacağımız varta, birinci sarsılışımızdan çok daha tehlikeli ve fecî olacaktı!

Bu ikinci arızayı da aştıktan sonra, arabamın yolunu biraz daha azalttık, ve gözlerimizin dikkatini biraz daha arttırdık. Vakiâ bu arızacıklar bile, yolculu-

(Devamı 12 inci sayfada)

İngiltere maliye nazırı şampanya avlıyor

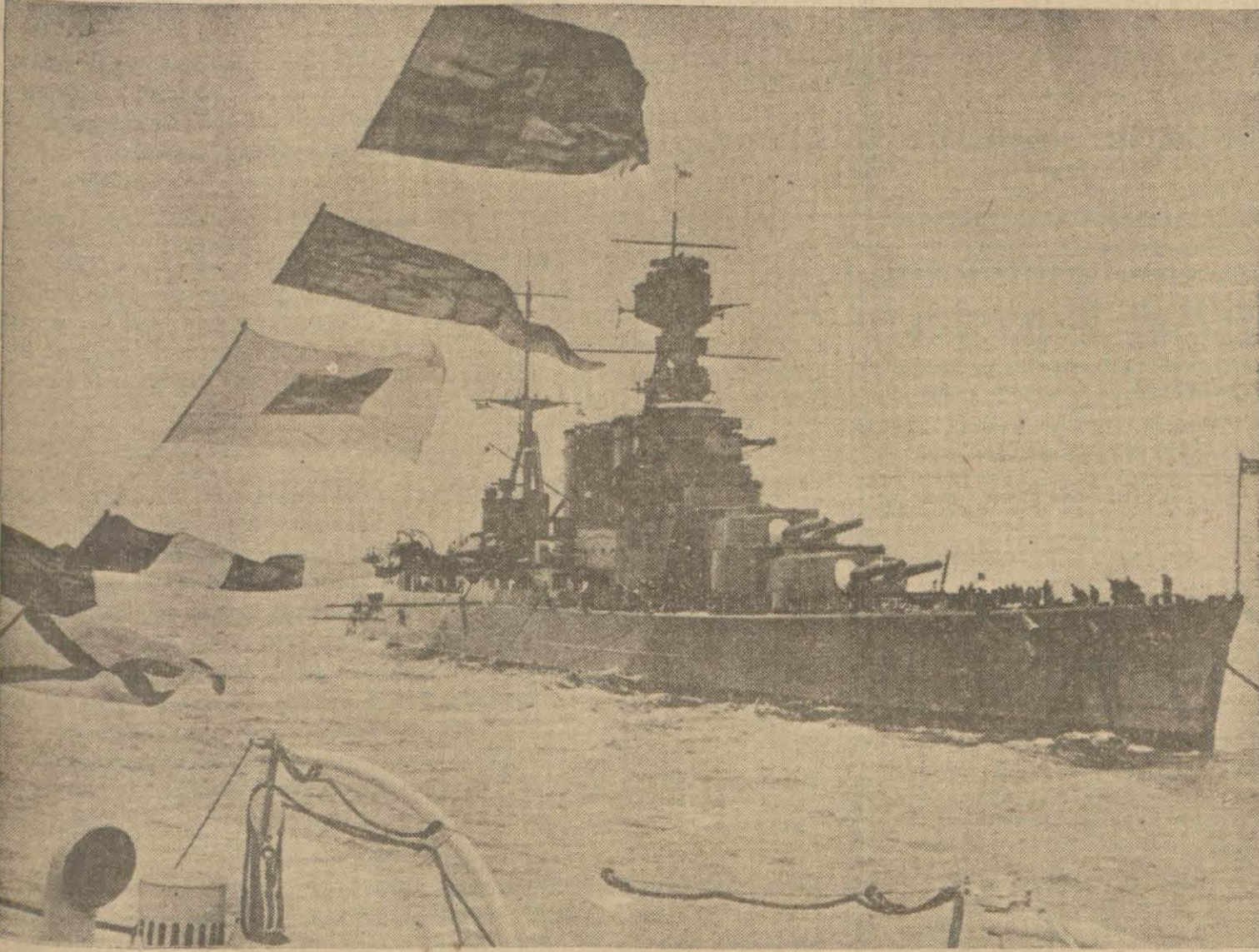

Geçenlerde Londrada bir baloda İngiltere Maliye Nazırı Sir Con Simon bütün davetlilerle birlikte, kismetini denedi. Bir masa üstüne dizilen şampanya birine bir değneğin ucunda sallanan halkayı geçirdi ve hediyesini kazandı. Resimde Sir Con Simon avını tutmağa çalışırken görülüyor.

Deniz ve Denizcilik:

Büyük gemi modası

Hangi devletlerin ne kadar büyük harb gemisi var, yeni yaptıkları kaç tane?

Dünyanın en büyük harp gemisi: İngilizlerin Hud muharebe kruvazörü

Son zamanlarda bilhassa büyük milletler arasında silâhlama yarışı almış yürümüşdür. Bugün merakla takib etmekte olduğumuz bu müdhiş yarış tarihinde tesadüf edilen rekabetin ilki değildir. Yelken devrinde bile böyle yarışlara tesadüf edilmiş ve her bir yarış bir harb ile nihayet bulmuştur. Yalnız bugünün, dünden farkı, muharebe vasıtalarının daha geç yapılmasında, her bir geminin büyük masraflarla meydana gelmesinde ve personelin güç yetişmesindedir.

Eskiden ormandan kesilen ağaç ile gemi yapılıyordu. Binaenaleyh bir kalyonun yapılması için çalışan adam olsun, kurulan tezgâh olsun pek mahdud idi. Bundan dolayı filolar hem az zamanda meydana geliyor ve hem de ucuza maloluyordu.

Fakat bugün vaziyet büsbütün değişmiştir. Topraktan çıkan iptidai madde gemiye faydalı bir âlet olabilmek için, fennin meydana getirdiği bütün fabrikalardan geçiyor, geçmesi lâzım geliyor. Şurasını kabul etmek gerekir ki; dünyada mevcut olup ta harp gemisi inşasına faydası olmayan tek bir fabrika yoktur. Çünkü gemilerde gördüğümüz âletleri inşa edecek, meydana getirecek fabrikaların pek mütenevvi olduğu muhakkaktır.

Filoların talim ve terbiyesinde de vaziyet böyledir. Eskiden deniz muharebesinin kara muharebesinden farkı pek büyük değildi. Kaptanın mahareti gemisini düşman kalyonu üzerine yanaştırmakta idi. Bundan sonra muharebe, ferden ferde karşı, pala sallamasına dayanıyordu. Halbuki bugün fennin, düşmanın görmeden muharebe yapmağı temin edecek kadar ilerlediğini görüyoruz. Bu hal denizcilerin düne nazaran, daha büyük bir mesai sarfı, yetiştireceklerini gösterir. Şüphesiz görmeden muharebe etmeği âletleri temin ediyor, fakat ne de olsa bu âletleri kullanmak ve onlardan hakkıyla istifade etmek bir meseledir.

Denizci devletler bugünün deniz ordusunu, karadan şöyle ayırmaktadırlar: «Tek bir gemi bile bir kolordudan geç meydana gelir!»

Bu cümle kara ordusunun ehemmiyetini azaltmak için söylenmemiştir. Onun manasını anlamak için adedi misale ihtiyacı vardır. Bir kolordunun seferberliği en fazla bir ayda ikmal edildiği halde, bir torpido muhribi asgari bir buçuk senede inşa edilmektedir. Bunun mürettebatının yetişmesi için de geçecek zaman bir o kadar çoktur.

Bu mukayeseyi kara ve deniz orduları arasında bir nisbet bulmak için yapma-

dim. Maksadım deniz kuvvetlerinin düne nazaran, hem daha çok zamanda ve hem de daha büyük masrafla meydana geleceğini anlatmaktır.

Buna rağmen bütün devletler deniz kuvvetlerini gittikçe büyütmeğe kendilerini alamıyor ve yarış kazanmağa gayret ediyorlar. Bunun yegâne sebebi deniz muharebelerinin milletleri zengin etmesindedir. Denizlere hâkim olan Nelson, karalara hâkim olan Napolyon yenmiştir. Çünkü Fransa büyük inkılabının muharebeleri İngilizleri zengin etmiş, Fransızları da fakir düşürmüştür. Daha evvelki tarihlerde de birçok milletler, denize lâzım gelen ehemmiyeti vermedikleri için, göçüp gitmişlerdir. Böyle milletlerin adedi o kadar fazladır ki, belki de saymakla bitmez.

Bu davayı ilk anlayan İngiltere olmuştur. O, Akdenizden uzak olmasına rağmen, bu denizin hâkimiyetini kazanmak için çok çalışmış ve nihayet, bu denizde sahili olmamasına rağmen, kapalı denize hâkim olmuştur. Maamafih diğer milletler de, çok geçmeden, denizin ehemmiyetini anlamışlar ve donanma yapmağa başlamışlardır. Napolyonun «Bana Manş denizinde bir günlük hâkimiyet verin, İngiltereyi istilâ edeyim!» sözü meşhurdur.

Almanya da böyledir. 1870 de Fransayı mağlûb edip te devadımilarle büyüyen Bismark Almanyası, ancak donanma yapmakla mevcudiyetini muhafaza edebileceğini anlamıştır. Gerçi bu memleket, o büyük donanma yüzünden mağlûb oldu. Fakat şurasını da düşünmelidir ki Almanya, serbest denizlere çıkamadığı için İngilizlere boyun eğmiştir.

İngiltere eski satvetini neden kaybetti?

Büyük harbdan evvel İngiltere en büyük deniz devleti idi. Onun deniz siyasetinin esası: (Kendisinden sonra gelen iki büyük deniz devletinin mecmu filolarına üstün donanma yapmak) idi. O,

bu esas üzerinde muayyen bir zamana kadar yürüdü. Fakat iki mühim mesele onu yolundan ayırmıştı.

1 — İngiliz - Alman donanma rekabeti.

2 — Dritnot tipi gemilerin icadı.

Malûm olduğu üzere dritnot başlıbaşına bir gemi tipidir. Ondan evvelki gemiler hem sür'atsız ve hem de kuvvetsiz idiler. Dritnot sınıfı, ki zannedirim, 1905 de meydana geldi, eski gemilerden pek bariz bir karaktere malik idi. Binaenaleyh eski gemileri birdenbire çürüttü. İşte bu tarihten sonra İngiliz - Alman rekabeti daha ziyade alevlendi ve bu iki muhasım omuz omuza ilerlemeğe başladılar.

Nihayet büyük harb meydana geldi. 1914 de kadar, deniz silâhlanmasında geri kalan Amerika, Japonya da hatırı, sayılır birer mevki aldılar. Görülüyor ki denizlere hâkimiyet kavgası Akdenizden Okyanuslara çıkmıştı. Fakat dünyanın en mühim ticaret yolunun Akdenizden geçmesi dolayısıyla, bugün bile, rekabet bu deniz etrafında cereyan etmektedir.

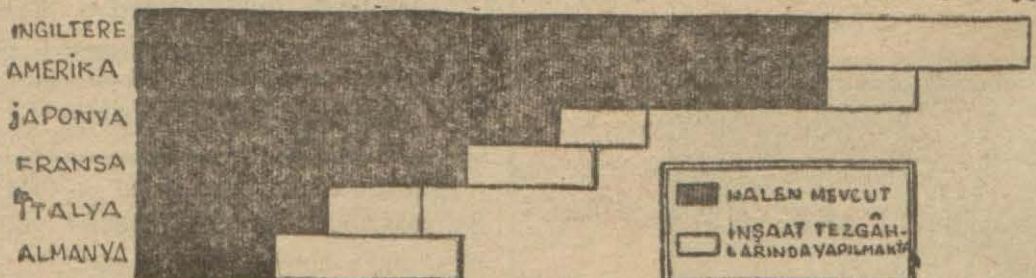
Büyük gemi modası

Harbdan evvel donanma yapmak hususunda iki nazariye vardı:

1 — İngilizlerin nazariyesi: Büyük gemi - Büyük top.

2 — Fransızların nazariyesi: (Jeune école) yeni mektep.

Bunlardan birincinin maksadı gayet açık anlaşılıyor. Fransızların nazariyesi ise küçük gemi yapmak ve bu gemilerle, fırsat kolluyarak, düşmanın büyük gemilerine taarruz etmektir. Bu iki fikir birbirile bir hayli çarpışmıştır. Bu çarpışmanın neticesini İngilizlerin fikri kazanmıştır. Artık bütün fikirlerin büyük gemi yapmak arzusu etrafında toplandığını görüyoruz. Nitekim 1922 de takarrür etmiş olan Vaşington esasları suya düşünce, daha doğrusu Vaşington konferansının tahdid ettiği zaman bitince, bu (Devamı 12 inci sayfada)

Büyük deniz devletlerinin ellerinde mevcut ve yapılmakta olan büyük gemileri

Bir muallimin umumî harb hatıraları

Dört senelik harb içinde yegâne mes'ud günüm

Yazan : Muallim Nihad

Üsküdar «Cem Sultan Nümune mektebi» nde türkçe muallimi iken maaşım bin, tekaüdiye aidatı kesildikten sonra elime geçen sekiz yüz elli kuruştur. Zaruretten kıvranıyorduk.

Bir gün dersim öğleden sonra olduğu için yemeği evde yiyip mektebe g... Müdür:

— Tebrik ederim! İktbal yüz göstermeğe başladı. Seni «Gelenbevi sultanisi» ne (o zaman liselere «sultanı» denilirdi) türkçe ve edebiyat muallimi yapmışlar. Bin iki yüz kuruşla dedi.

— İyi ama! Vapur parasını hesap edince kırmız taban tepmek, fazla yorulmaktan ibaret kalır.

— Yoo zannettiğin gibi değil! Burada ki vazifeni de almyacaklar.

— Ha! Bu âlâ! Böyle olursa bir şeye benzer.

O günkü derslerimin ifasını müdür deruhte etti. Bana nezarete gidip işi takib etmeğliğim için de müsaade verdi.

Babâli yokuşunu çıkarken orta tedrisat mümeyyizile karşılaştım. Gördüğüm lütf; bu zatın himmetile olmuştu. Müdürün verdiği haberi teyid ederek gidip emrimi almaklığımı söyledim. İran sefa-rethanesinin önündeki yokuştan uçarcasına koşuyordum. Bir saatin içinde işim bitirildi. Emrimi aldım. «Cem Sultana ilâveten» kaydını beni sevinç delisi etti. Öyle ya! Bin kuruş nerede, iki bin iki yüz nerede!

Merdivenleri çift atlayıp inerken hatırıma muhasebeye uğramak geldi. Sebeline gelince: O zamanlar maarif nezaretinde bir «Teshilat sandığı» vardı. İhtiyacı olanlar bir istida ile müracaat eder, üç aylık, iki aylık nisbetinde ikraz yapılırdı. Lira başına otuz para gibi pek cüz'î bir faiz alırdı. Fakat zaruret dolayısıyla isteyenler o kadar çoktu ki sandığın mütedavil sermayesi yetişmediği için istidalar tarih sırasile nöbet beklerlerdi. Benim de üç ay evvel verdiğim böyle bir istidam vardı. Muhasebeye bunun için acaba nöbet geldi mi diye uğrıyacaktım.

Teshilat sandığı, kâtibile oldukça te-kellüfsüz bir aşinalığımız vardı. Kapıdan beni görür görmez:

— Hoca! Allah versin! Galiba paralı-sın! Hiç uğradığın yok! Sıran geldi, gel de parayı vereyim! demez mi?

«Gelenbevi» ye tayinin verdiği şeta-reti bu haber birkaç misli arttırdı. Teşek-kür ettim. Yarım saat içinde bu işimiz de görüldü, yirmi lirayı cebime yerleşti-rip eteklerim ıslık çalarak nezaretten fırladım. Kendi kendime: «Mümeyyiz de, müdür de dörtbaşı mamur bir ziyafeti hak etmişlerdi. Allahtan ki şu para da imdada yetişti. Bu vazifeyi rahat rahat görebiliriz» diyordum.

Geldiğim yoldan avdet etmek en ma-kul hareketken ayaklarım o zaman nafa nezareti olan şimdiki maarif müdürlü-ğünün bulunduğu köşeden Ayasofya meydanına kıvrıldı. Tellendirdiğim siga-rayı keyifli keyifli tütürüyor, tasarla-dığım ziyafetin ana hatlarını düşünüyordum. Tam meydana ulaşacağım sırada o zaman İstanbul maarif müdürü olan benim Üsküdar idadisinden coğrafya hoc-am Saffet Beye rastladım. O; nezaret-

ten geliyormuş, cereyanı halden haber-darmış.

Beni evvelâ tebrik ettikten sonra:

— Nihad! Ben... ündüm. «Cem Sul-tan» ın türkçe grupile «Gelenbevi» de sana verilen dersler haftaya sıkıştırıla-bilse bile seni fena halde yoracak! [İçi-me bir korku düştü. Eyvah! Hoca! Galiba Cem Sultanı uhdemden alacak de-dim. O devam etti.] Yenikapıda Ermeni-lerin bir muallim mektebi var, (Tibro Saser)... Türkçe muallimi istediler. Haf-tada altı ders. Maktuan yirmi lira veri-yorlar. Seni oraya nakletmeyi düşündüm.

Talih bir adamı güldürmek isterse ne hatır ve hayale gelmez cıvellerle neler halk ve icad ediyor. Hayret! Hocamın ellerine sarılıp öperek minnettarlık gös-terdim. Saadetin bu taşkınlığı gözlerimi sulandırmıştı. Gözümün önüne bir akşam evvelki manzara ve düşüncelerim geldi.

Dün gece geç vakit eve gelmişim. O-ğullarım yemeklerini yiyip uyumuşlar. Refikam da yatmış, benim yemeğimi ha-zırlayıp bir kenara bırakmıştı. Tepsiyi önüme alıp yemeğe başladım. O aralık gözüm mışıl mışıl uyuyan çocuklarıma ilişti. Acı bir düşünce beynimi yaktı. Ha-yatımızı hergün biraz daha zehirliyen bu harbde halimiz nice olacaktı? Sattığımız eşyanın para eder kısımları hemen he-men bitmiş, iş kullanılmıyan eski battal kazanlara, helvahanelere, tencerele-re, sahanlara gelmişti. Yediğim yemek bo-ğazıma dizildi, gözlerim yaşardı. Bu nur-topu gibi yavruları ne ile, nasıl besliye-ceklik? Yiyemedim. Yemeği kaldırdım. Bir sigara yaktım, uyumanın ihtimali yoktu. Sabaha yakın bitab dalabilmişim. Hocam emretti:

— Ben muamelesini yapar, «Cem Sul-tan» a yazdırırım. Sen yarın «Gelenbe-vi» de derse başla!

— Başüstüne, emredersiniz, dedim. Hocamın ellerini zorla öpüp ayrıldım.

Zannediyordum ki şu Üsküdar vapu-runu dolduran halkın içinde benim ka-dar bahtıyarı yoktur. Bin kuruşa pala çalarken şimdiki maaşım 32 lira gibi gözde büyüyen bir yekün tutmuştu.

Doğruca bizim şışman depocu Pana-yota gittim. Bu hayırkâr dostu, bizi ek-meksiz bırakmıyan vefakarı saadetim-den haberdar edeeektim.

Kapıdan girer girmez benden daha se-vincli görünen Panayot:

— Müjde bre daskalos [rumca muallim demektir]! Senin hanım bizim eve ge-lip haber koymuş. [O böyle derdi] Ma-aş altı yüz kuruş olmuş, bu aksam sana evde bir ziyafet verecek. Durma! Hemen evin yolunu tut! dedi.

Benim şu anda nasıl tarife sığmaz bir salaklıkla afalladığımı tahmin edeceği-nize şübhem yok. Gayri ihtiyarı: «Allah! Allah!» diyordum.

Panayot:

— Bre ne düşünürsün! Ziyafetin demi de benden olsun dedim. Yolladım. Git eve bu sevincli günde al çocuklarını ya-nına, bir keyif et!

— Panayot usta! Gideceğim, fakat şa-şaladığının sebebi... dedim ve vukuatı yukarıdan aşağı anlattım.

(Devamı 14 üncü sayfada)

İstanbul Askerî Levazım Âmirliği İlanları

İdareleri İstanbul levazım âmirliğine bağlı müessesat için müteahhit nam ve hesabına 31.050 kilo yataklık ve «277,537» kilo yemlik saman şartnamesinde değişiklik yapıldığından 6.Haziran.938 tarihindeki açık eksiltme 8 Haziran 1938 Çarşamba günü saa 15,30 da Tophanede Levazım âmirliği Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 6016 lira 49 kuruş. İlk teminatı 451 lira 24 kuruştur. Şartnamesi Komisyonunda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikaları ile beraber belli saatte Komisyona gelmeleri. «529» «3036»

İstanbul Levazım âmirliğine bağlı müessesat için 30/5/938 tarihinde kapalı zarfla alınacağı ilân edilen 150 ton arpa ve yulafın şartnamesinde değişiklik yapıldığından ayrıca ilân edileceği. «527» «3034»

İdareleri İstanbul Levazım âmirliğine bağlı müessesat için 11710 kilo tereyağı 8/Haziran/938 Çarşamba günü saat 15 de Tophanede Levazım âmirliği Satınalma Komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 11124 buçuk lira, ilk teminatı 834 lira 34 kuruştur. Şartnamesi komisyonunda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikaları ile beraber teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. «528» «3035»

Harp Akademisi eratı için 20 bin kilo et 30/5/938 Pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede Levazım âmirliği Satınalma Komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

Koyun, kuzu, keçi ve sığır etlerinden hangisi ucuz ise mezkûr etten alınmak üzere ilk teminatı 480 liradır. Şartnamesi Komisyonunda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikaları ile beraber teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel Komisyona vermeleri. «2852» «521»

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Umum idaresi İlanları

Demiryol Yolcularına.

Demiryol teşkilâtı, trenlerde bilet satmağa müsaide olmadığından sayın yolcuların, biletlerini trenlere binmeden evvel almaları icab eder. 1/ Temmuz/1938 tarihinden itibaren bilet alamadıklarını haber veren yolculardan, tevakkufu müsaide ilk istasyona kadar olan mesafenin ücretinden başka fazla olarak 30 kuruş alınacaktır. Biletsiz bulunan yolcular hakkında da biletsiz kat'edilen mesafeye aid ücretten başka ücretin iki misline kadar ceza almaktan ibaret olan muamelelerin tatbikine devam olunacaktır. «3019»

Muhammen bedeli 7200 lira olan 8000 adet 0,5X1800X700 m/m eb'adında demir levha 2.6.1938 Perşembe günü saat 15,30 on beş buçukta Haydarpaşada gar binası içindeki satınalma komisyonu tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin kanunun tayin ettiği vesaik, resmî gazetenin 1.7. 1937 tarih 3645 No.lu nüshasında intişar eden talimatname dairesinde alınmış ehliyet vesikası ve 540 liralık muvakkat teminatlarını muhtevi teklif zarflarını eksiltme günü saat 14,30 on dört buçuğa kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Haydarpaşada gar binası içindeki satınalma komisyonu tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (2807)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ : 1863

Sermayesi: 10,000,000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca şehirlerle Paris, Marsilya, Nis, Londra ve Manchester'de, Mısır, Kıbrıs, Irak, İran, Filistin ve Yunanistan'da Şubeleri, Yugoslavya, Romanya, Suriye ve Yunanistanda Filialleri vardır.

Her türlü banka muameleleri yapar.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi
Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

ABONE FİYATLARI

	1	6	3	1
Sene	Ay	Ay	Ay	Ay
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	14 0	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.
İlanlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Haricî Askerî Kıtâatı İlanları

Altı adet dizel motörlü yol silindir kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin edilen bedeli 39000 lira olup ilk teminat parası 2925 liradır. İhalesi 25/Haziran/938 Cumartesi günü saat 11 dedir. Şartnamesi 195 kuruşa M. M. Vekâleti Satınalma Komisyonundan alınır. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde istenilen belgelerle teminat ve teklif mektublarını ihale saatinden en geç bir saat evveline kadar Ankara'da M. M. Vekâleti Satınalma komisyonuna vermeleri. «851» «2635»

Kırklareli Tümen Birlikleri için 300,000 kilo sığır etine verilen 27 kuruş 44 santim fiat makamca pahalı görüldüğünden yeniden ihalesi 30/Mayıs/938 Pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen fiatı 22 kuruş 50 santim. İlk teminatı 6125 liradır. Arzu edenler şartnamesini 500 kuruş mukabilinde Tümen Satınalma Komisyonundan alabilirler. Taliblerin kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesaik ile teminat ve mektublarını havi zarflarını belli gün ve saatten en az bir saat evveline kadar K. Eli Tüm Satınalma Komisyonuna vermeleri. «855» «2795»

Alpullu birliği için 70 ton kapalı zarfla sığır eti ihalesi 30/Mayıs/938 Pazartesi günü saat 17 de Vizede Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Sığır etinin tahmin edilen bedeli 18200 lira. İlk teminatı 1365 liradır. Şartnamesi her gün satınalma Komisyonunda görülebilir. İsteklilerin teminat mektublarını saat 16 ya kadar Vize Satınalma Komisyonuna teslim etmeleri ve ihale saatinde Komisyonunda bulunmaları. «857» «2797»

Eskişehir Hava okulunda yaptırılacak yatakhane inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Bu inşaatın keşif bedeli vahidi kıyasi fiatı üzerinde 375151 lira 90 kuruştur. Talibler teklif mektublarında vahidi kıyasi fiatı üzerinden tenzilat yapabilirler. İdarî şartnamede bitme müddeti 30/Nisan/939 dadır. Eksiltme 2/Haziran/938 Perşembe günü saat 15 de Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. İlk teminat 18756 lira 10 kuruş olup şartname, keşif ve projeler 18 lira 76 kuruşa M. M. Vekâleti Satınalma Komisyonundan alınır. Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle idarî şartnamenin 4 üncü maddesinin «F» fıkrasında yazılı vesikalarla birlikte teklif mektublarını eksiltme gün ve saatinden behemehal bir saat evveline kadar Ankara M. M. Vekâleti Satınalma Komisyonu Riyasetine vermeleri. «861» «2801»

Demirköy Birliği için 15 ton sade yağın kapalı zarfla ihalesi 30/Mayıs/938 Pazartesi günü saat 11 de Vizede Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Sadeyağın tahmin edilen bedeli 18 bin lira ilk teminatı 1350 liradır. Şartnamesi her gün Satınalma Komisyonunda görülebilir. İsteklilerin teminat mektublarını saat ona kadar Vizede Satınalma Komisyonu Riyasetine teslim etmeleri.

Vize Birliği için 70 ton sığır eti kapalı zarfla ihalesi 30/Mayıs/938 Pazartesi günü saat 16 da Vizede Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Sığır etinin tahmin edilen bedeli 21000 lira, ilk teminatı 1575 liradır. Şartnamesi her gün Satınalma Komisyonunda görülebilir. İsteklilerin teminat mektublarını saat 15 e kadar Vize Satınalma Komisyonu Reisliğine teslim etmeleri, ve ihale saatinde komisyonunda bulunmaları. «859» «2799»

İzmir Tayyare alayında yedi adet ahşap yapılı hangar inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İşbu hangarların keşif bedeli 140455 liradır. Eksiltme 3/Haziran/938 Cuma günü saat 15 de Ankara'da M. M. V. Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Şartname ve keşif ve projeler 7 lira 23 kuruşa M. M. V. Satınalma Komisyonundan alınır. Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektublarını ihale saatinden behemehal bir saat evveline kadar Satınalma Komisyonuna vermeleri. «860» «2800»

Lüleburgaz Tümen birliklerinin ihtiyacı için 32800 kilo sade yağı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi 10/Haziran/938 Cuma günü saat 16 da Lüleburgazda Tümen Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 29520 lira ilk teminatı 2214 liradır. Mün akasaya iştirak edeceklerin bildirilen gün ve saatten bir saat evvel teminat ve teklif mektublarını icab eden vesaikin Komisyona verilmesi. «875» «3033»

Ankara garnizonu birlik ve müesseseleri için 92000 kilo sadeyağı kapalı zarfla eksiltmesi intaç edilmediğinden 30/Mayıs/938 saat 15 de pazarlıkla eksiltmesi Ankara Levazım, âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 90160 lira, ilk teminatı 5758 lira dır. Şartnamesi 451 kuruş mukabilinde komisyonundan alınır. Kanunî ve ticaret odası ve şartnamesinde yazılı vesikalarla komisyonunda bulunmaları. «871» «3029»

Hayrabolu için 30 ton sığır etine kapalı zarfla eksiltmesine talib çıkmadığından pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 30/5/938 Pazartesi saat 16 dadır. Muhammen bedeli 7500 lira ilk teminatı 562 lira 50 kuruştur. Talib olanların muayyen gün ve saatte Lüleburgazda Tüm Satınalma Komisyonunda bulunmaları. «874» «3032»

Türkiye Kızılay Cemiyetinden: ÇADIR BEZİ MUBAYAASI

Kızılay Cemiyetince yaptırılacak çadırlar için lüzumu olup İstanbul Satış Deposundaki şartnamede yazılı evsafı haiz

100,000 METRE ÇADIR BEZİ

satın alınacağından alâkadarların 30-5-938 Pazartesi günü saat 15 e kadar Depo Direktörlüğüne müracaatleri.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü İlanları

1400 lira muhammen bedel ile 4000 kilo sığır eti 3/6/938 Cuma günü saat 14 de Salıpazarında Askerî Fabrikalar yollamasındaki Satınalma Komisyonunda açık eksiltmeye konulacaktır. İsteklilerin % 7,5 muvakkat teminatı olan 105 lirayı her hangi bir Malmüdürlüğüne yatırarak alınacak makbuzla 2490 No. lu kanunun istediği vesaikle birlikte mezkûr gün ve saatte komisyonunda bulunmaları. Şartnamesi her gün komisyonunda görülebilir. «2788»

E.E.SAT.

Yavrum Oya! bugün yatıracağım para ile
İŞ Bankasındaki hesabın 50 lirayı bulacak. Taliin varsa,
Haziran keşidesinde bu paran birden 1000 lira artabilir.

Cumhuriyetin en yüksek bütçesi

(Baştarafı 1 inci sayfa)

milletin istediği dinamizmi mukemmel bir tarzda izah ettiğini, bütçeyi eline alan her millet vekilinin onu tedkik vazifesini yaparken taşıyacağı büyük mes'uliyeti Celâl Bayar hükümeti bütçesinin giderdiğini, cumhuriyet bütçeleri içinde bir rakam rekoru yapmaktaki beraber bu bütçenin de memleketin büyük ihtiyaçlarını tamamille karşılamadığını söyleyerek bazı kültür ve bayındır işlerine temas etmiştir. Her kazanımın orta mekteb istediğini, mekteb kitaplarının mektepler açıldığı zaman hazırlanmasını lüzumlu olduğunu tebarüz ettirmiştir.

Urfa me'b'usu bundan sonra su meselelerini geçerek bunların en kısa bir zamanda hallini istemiş ve demiştir ki: «Urfa, yarıbaşındaki Firattan su alamadığı için refahtan mahrumdur.»

Bataklıkların, memleketin bir hastalık kaynağı olduğunu söyleyerek bunların kurutulmasını istiyen Urfa sayılabilecek masrafların elde edilecek arazi ile karşılanabileceğini anlatarak bunun müstacel bir vatan meselesi şeklinde ele alınmasını hükümetten rica etmiştir.

Hüsnü Kitabacı, yeni bütçenin vatanın seven her ferde zevk ve inşirah verecek bir mahiyet taşıdığına, 19 ilâ 20 milyon lira fazlalığı milletin refahını anlatan belgi bir hâdise olduğunu işaret etmiş ve hükümetin programındaki nüfus meselesine temas etmiştir. Nüfus artışının kuvvetlenmesi için devlet tedbirlerinin lüzumlu olduğunu söyleyen Hüsnü Kitabacı evvelâ izdivaçları teşvik etmek ve çoğaltmak ve sonra da doğanları yaşatmak gibi iki kolda toplanan bu işler üzerinde bazı memleketlerin ağır mükellefiyetlerden kaçmadıklarını söylemiştir. Evlenmeler ve çocuk doğulmasına vergi muafiyetleri veren memleketlerden misaller getirerek çok çocuklu ailelere yapılan yardımların genişletilmesini istemiş, evlerde kininin kolaylıkla ve bol miktarda bulundurulmasını lüzumlu gördüğünü anlatmış, kimsesiz çocukların mekteplerde okutturulmasına, fabrikalarda çalıştırılarak yetiştirilmesine lüzumuna temas etmişti. Hüsnü Kitabacı varidat bütçesinde iki rakama ilişmiştir. Biri şeker istihlak rakamının cılızlığı, ikincisi kazanç vergisi artışının azlığı. Masraf bütçesinde ise umumî yollar için ayrılan paranın az olduğunu söyleyen Hüsnü Kitabacı cumhuriyet hükümetinin her zaman bunları yapmak için madde imkân bulabileceğini ifade etmiştir. Memur maaşları tutarının yükseldiğini söyleyen Hüsnü Kitabacı maliye memurlarının halka kolaylık göstermesi hususunda temennilerde bulunmuş, ezcümle demiştir ki:

«Temyiz komisyonlarına gelen işlerden çoğu, % 60 ilâ 70 i nakzedilmekte dir. Bütün vatandaşlarımız beyhude yere açıldıklarını anlıyoruz. Adliye de olduğu gibi temyiz komisyonlarında kararları ekseriyetle nakzedilen maliye memurları üzerinde bazı kararlar alınmaz mı?»

Bundan sonra benzine ispirto karıştırılması, memleketin asfalt ocaklarının işletilmesi, benzin satışlarının muayyen kumpanyalara eline bırakılmaması, gayrimübaddiller vaziyeti, Ankara otobüsleri ücretlerinin tanzimi lüzumu, Emlak Bankasının aldığı yüksek faiz hakkında bazı temennilerde bulunan Hüsnü Kitabacı Romadâ zafer direğine şanlı bayrağımızı çektiğe muvaffak olan sübaylarımızın Meclis kürsüsünden şükranını sunmayı bir vazife saydığını beyan etmiştir.

Halil Mentеше yeni bütçenin en mühim tarafı, ticaret müvazenesinde görülen büyük inkişaf olduğunu izah etmiş, kalkınma programını seri bir zamanda gerçekleştirilen Celâl Bayar hükümetini tebrik etmiştir.

Berç Türker mükelleflerle maliye memurları arasında zaman zaman meydana gelen anlaşmazlıklardan bahsederek kırtasiyeciliğin tasfiyesi, gayrimübaddiller meselesinin sür'atle halli lüzumuna işareti etmiş, tefeciliğin bilhassa İstanbulda gizli satar altında devam ettiğini söylemiş. Hatay meselesinin sür'atle halli lüzumunun milleti müteessir ettiğini ifade ederek millete, hükümete ve orduya muvaffakiyet temennileri ile kürsüden ayrılmıştır.

Fazıl Ahmed (Elâzığ) hükümet programındaki maliye prensiblerinin tahakkuk ettirilmekte olduğunu stayişle anlat-

mıştır. Bütçenin umumî heyeti üzerinde başka söz isteyen olmadıktan fasılaların müzakeresine geçilmiş, Büyük Millet Meclisi, Cumhurreisliği, divanı muhabat, Başvekâlet, devlet şûrası, istatistik, meteoroloji, diyanet işleri bütçeleri sıra ile müzakere ve kabul olunmuştur. Meclis yarın saat 14 de tekrar toplanarak bütçe görüşmelerine deva medecektir.

Maliye Vekilinin nutku

Ankara 23 — B. M. Meclisi bugünkü toplantısında, 1938 yılı bütçe müzakerelerine başladı. Bu münasebetle Maliye Vekili Fuad Ağralı şu nutku söyledi:

Cumhuriyet devrinin en yüksek bütçesi
1938 mali yılı bütçesi Büyük Meclisin kıymetli tedkikine arz edilmiş bulunuyor. Bu bütçe 250 milyon liraya yaklaşan yekünü ile Cumhuriyet devrinin en yüksek bütçesini teşkil ediyor.

Şu noktayı derhal kayıd ve işaret etmeliyim ki, bir çok memleketlerin bütçe tevazününü temin için vergi nisbetlerini arttırmaktan başka çare bulamadıkları şu sırada, biz, uzun senelerden beri teessüs etmiş ve Cumhuriyetin umdeleri arasına girmiş bulunan denk bütçe hayatını, halkımızın vergi mükellefiyetlerinde her sene mühim tahfifler yapmak yolunda cesaretle yürüyen ve hiç bir vergi membalarımızda zam yoluna gitmeksizin muhafaza ediyor ve her sene denk bütçe çerçevesi içinde umumî ve hayati hizmetlere ayırdığımız tahsisat miktarını ehemmiyetli nisbette yükseltmiş bulunuyoruz.

Sayın arkadaşların, her rakamı üzerinde tevakkuf ettiğine şüphe etmediğim bu bütçenin ana hatlarının tahviline girişmeden evvel, hayatın son günlerini yaşayan 1937 bütçesine nazaran görülen 19 milyon liralık yüksekliği tesbit ve huzurunza arz ederken realitelere istinad etmiş bulunduğumuzuzu ifade ve izah etmek isterim. Varidat tahminlerimizde 10 ay zarfında yaptığımız tahsilât bile bir evvelki senenin son iki ayında yapılan tahsilât rakamlarını birleştirmek ve önümüzdeki sene için yapılan tahfifleri derpiş ve tenzil etmek suretile tahminlerimizin sağlam ve samimî olmasına dikkat etmiş bulunuyoruz. Gerek umumî hizmetlerin selâmetle ifasına gerek hazinenin itibarının muhafaza ve ilâsında muvaffakiyet temin eden bu yolun müsbet neticelerini saymak suretile kıymetli vaktinizi almak istemem.

Yalnız yekünen bir sene evvelki bütçeye nazaran yüzde ona yakın bir fazlalıkla bağlanmış olan 1938 yılı bütçesinin bu ehemmiyetli yüksekliği, bir taraftan memleketin iktisadi hayatında görülen devamlı inkişafın diğer cihetten vergilerimizde ve malî esas ve mevzularımızda yapılmakta olan islahatın neticesi olduğunu ve her ikisinin doğrudan doğruya yüksek hey'etinin aldığı isabetli kararlar ve Büyük Şefin çok kıymetli direktif ve irşadlarının mahsulü bulunduğunu tebarüz ettirmek benim için bir vazife teşkil eder.

Bütçenin ana hatları

Bütçe hakkındaki bu umumî maruzatımdan sonra müsaadenizle ana hatlarının tahliline girişeceğim:

1938 mali yılı için hükümetçe teklif edilmiş olan bütçe lâiyhasında, varidat ve masraf yekünleri 248 milyon 300 küsur bin lira olarak tesbit edilmiştir.

Hakikî ve samimî bütçe müvazenesini, devlet maliyesinin ana prensipi sayan hükümet, varidat tahminlerini bütçenin tanzimi sırasında elde bulunan 8 aylık kat'î tahsilât rakamlarına göre hesaplanmış ve umumî hizmetlere aid muhtelif ihtiyaçları bu suretle bulduğu muhammen varidat yekününün müsaadesi nisbetinde karşılayan bir masraf bütçesi hazırlamıştır. Hükümetin takdim ettiği lâyiha üzerinde Bütçe Encümeninin tedkikatı henüz tamamile bitmeden evvel elimize içinde bulunduğumuz senenin 10 aylık tahsilât rakamları da geçmiş bulunuyordu. Bu son rakamlara göre ve hükümetin teklifile vaziyeti yeniden gözden geçiren Encümen varidat muhammenatı gene hükümetle tamamile mutabık kalmak suretile 250,049,000 lira olarak tesbit etmiş ve bütçe müvazenesi zaruretile karşılanamayan ve kısmen sonradan çıkan ihtiyaçlara aid tekliflerimizi de

tedkik ederek bunlardan lüzumlu görülen nazarı itibara almak suretile masraf bütçesini 249,954,020 lira olarak bağlamağı muvafık görmüştür. Buna nazaran önümüzdeki seneye aid masraf bütçesinin umumî yekünü 1937 den 18,934,000 lira fazladır. Muhtelif dairelerin bütçelerine ayrı ayrı yapılan zamların yekünü ise 41,5 milyon lirayı müte-cavizdir. Bu iki rakam arasındaki 12 milyon liralık fark fevkalâde membalardan temin edilecek, karşılıklarla idaresi caiz ve mümkün olan şimendifer inşaatı ve maden tedkikatı ve tahriyatı gibi hizmetlerin bu membalardan elde edilecek varidatla karşılanması suretile adi bütçede bu hizmetler için mev'ud tahsisatın tanzimi ve buna mukabil dünyanın silâhlanma yarışı müvacehesinde memleket müdafaasının istilzam ettiği müdafa tahsisatının takviyesi için ihtiyar ve terviş edilen şekil ve zaruret icablarından doğmuştur. Bu noktayı da işaret etmeliyim ki, bu sene için ihtiyar olunan bu değişikliklerin bütçelerimizin müstakbel inkişaflarından istifade edilerek kaldırılması ve cumhuriyetin takib ettiği mali sisteme göre bu hizmetlere de ileriki senelerde gene adi bütçede yer verilmesi düşüncelerimizin başındadır.

Arkadaşlar, millî müdafaamıza taallük eden hizmetler üzerinde yüksek hey'etinizin gösterdiği büyük hassasiyetle mütenasib olarak bu hususta daimî te-yakkuz halinde bulunan hükümet, zammın yarısına yakın miktarını 15,300,000 lirasını bu hizmetlere ayırmıştır. Bunun 8,5 milyon lirası kara, deniz ve askerî fabrikalar için hazırlanan ve kanunu ahiren kabul buyurulan 125,5 milyon liralık programın ilk seneye aid karşılığıdır. Bu miktarın 1939 da 12,5 milyon liraya çıkarılması mukarrerdir. Silâh ve mühimmat ihtiyaçlarımız mümkün olduğu kadar dahilîde temin için ötedenberi sarfettiğimiz gayreti bir kat daha kuvvetlendirmek üzere, askerî fabrikalar tahsisatına 125,5 milyonluk programda tefrik edilecek miktarın haricinde olarak daimî imalât ihtiyacı için ayrıca 2,200,000 liradan ibaret olan fabrikalar bütçesi yüzde 72 fazlasile 5,255,000 liraya çıkarılmıştır, geriye kalan 4,5 milyon lira millî müdafaanın muhtelif ihtiyaçlarına karşılık tutulmuştur.

Maarif

1938 mali yılı için maarif bütçesine 2,440,000 lira zam yapılmıştır. Geçen yıl bütçe hakkmda maruzatta bulunurken her sene muntazaman arttığından ve 1937 de beş sene evvelkinin iki mislini geçmiş olduğundan bahsettiğim bu bütçeye yapılan mütemadi ilâvelere rağmen, halkımızın maarif karşı gösterdiği emsalsiz heves ve râğbeti işaret etmek ve cumhuriyetin bu feyizli neticesini görerek bunu karşılamaktan büyük zevk duyduğumu huzurunuzda arz etmek isterim.

Bu netice her sahada feyzini gösteren cumhuriyet devrinin en çok iftihar edilecek büyük eserlerinden biridir. İmparatorluk devrinde yetiştiği için ne hükümetten bu türlü alâka gören, ne de kendinde bu hevesi inkişaf ettirebilen eski nesil bunun değerini en iyi takdir edecek vaziyettedir.

Nafia, iktisad, ziraat

Nafia bütçesine 2 milyon, iktisada 861,000, ziraate 1,030,000 lira zam yapılmıştır. Nafia bütçesindeki zammın 888,000 lirası doğrudan doğruya ve Vekâlet ihtiyaçlarına, bakiyesi muhtelif vekâletlerin nafia bütçesinde toplanan inşaat ihtiyaçlarına ayrılmıştır.

Ziraat bütçesine yapılan 1 milyon liralık zam bilhassa geçen sene kabul buyurduğumuz kanun icabı olarak ziraat teşkilâtının takviyesine tahsis olunmuştur. Maamafih ötedenberi karşılığı masraf tertiblerinden temin olunan kadrolar teşkilât kanununa alınmış olduğundan o tertiplere konulmuş olan tahsisatın tamamı mücadele hizmetlerine ve diğer ziraat ihtiyaçlarına sarfı mümkün olabileceğine göre, yapılan zammın mühim bir kısmı hakikatte bu ihtiyaçlara tahsis edilmiş oluyor.

Nafia ve iktisad bütçelerinin umumî yekünlerinde 1937 senesine nazaran görülen eksiklik biraz evvel izah ettiğim gibi fevkalâde mahiyetteki bir kısım hizmetlerin adi bütçe haricinde bırakılması dolayısıyla, hakikatte bu bütçelere de yukarıda arzettiğim miktarlarda zam yapılmıştır.

(Nutkun arkasını negre yarın devam edeceğiz)

Tehlike şimdilik geçti

(Baştarafı 1 inci sayfa)

gerek, Südetler meselesinin halli için müzakerelere başlayacağımı bildirmişti.

Çemberlayn, son birkaç gün içinde Südet meselesinin geçirdiği safhaları izah ederek, İngilterenin gerek Berlin, gerek Prag hükümetleri nezdinde yaptığı teşebbüsleri anlatmış ve her iki tarafın da muslihane harekette bulunacaklarına dair teminat vermiş olduklarını söylemiştir.

Çemberlayn, İngilterenin bu teşebbüslerine Fransanın da müzahir olduğunu ilâve etmiştir.

Diğer taraftan, hariciye nazırı Lord Halifax de Lordlar Kamarasında aynı mealde beyanatta bulunmuştur.

Hududdaki kuvvetler geri çekiliyor
Varşova 23 — Pazar akşamı Pragdan alınan haberler Varşovada mahsüs bir gevşeklik husule getirmiştir.

Çekoslovakya da Cieszyn mntakasında Polonya ekalliyetini endişeye düşürmüş olan Polonya hududundaki askerî tahşidat hakkında Çekoslovak hükümeti tarafından Polonya elçisine verilen teskin edici cevap burada memnuniyetle karşılanmıştır.

Leh ve Alman kuvvetlerinin Çekoslovak hududundan çekildikleri bildirilmektedir.

Südetlerle Çek hükümeti konuşmalara başladı

Prag 23 (Hususî) — Südet partisinin şefi Henlayn, bu akşam Başvekil Hodzayı ziyaret ederek, iki saatten fazla süren bir görüşmede bulunmuştur.

Siyasî mahfellerin büyük bir ehemmiyet atfettiği bu görüşmede, Südetler meselesinin halli için yapılacak olan müzakerelerin esasları tesbit edilmiştir.

Çekoslovakya müşahid sıfatıyla bir komisyon mu gönderilecek?

Londra 23 (Hususî) — Kabine, bugün öğleden sonra bütün nazırların iştirakile tekrar toplanmıştır.

Toplantıda, münhasıran Çekoslovakya'daki ekalliyetler meselesi görüşülmüştür. Dominyon hükümetleri, bu mesele hakkında verilen kararlardan ve yapılan teşebbüslerden haberdar e-

dilmişlerdir.

İyi haber alan mahfellerde söylen diğine göre, İngiliz hükümeti Südetlerle meskün mntakaya müşahid sıfatıyla bir komisyon gönderilmesi imkânlarını derpiş etmektedir.

Yeni bir hâdise

Londra 23 (Hususî) — Çekoslovakya'daki intihabatın sükunet içinde geçmesine rağmen, cumartesi günü Çekoslovak - Alman hududunda cereyan etmiş olan bir hâdise, Alman matbuatını tekrar harekete geçirmiştir.

Hâdise şöyle cereyan etmiştir:

Bir takım Çek askerleri Mittelsbah'da Alman arazisinde kâin tahta bir köprüyü berhava etmeğe teşebbüs etmişlerdir. Bu köprü Çek arazisi istikametine doğru Thaya nehrini kat etmektedir. Alman muhafızları, burada kutular bulmuşlardır. İnfilâk edici madde ile dolu olan bu kutular, köprünün muhtelif noktalarına konulmuştur. Çek askerleri, Alman muhafızlarını görür görmez kaçmışlar ve bu suretle köprü kurtarılmıştır.

Çekoslovak Hariciye Nazırı Krofta, bu sabah Pragdaki Alman sefirini kabul ederek, kendisine Mittelsbah hâdisesi münasebetile teessürlerini bildirmiştir.

Alman arazisine girmiş olan Çek askerlerinden birinin şapkası orada kalmıştır.

Bundan başka Alman kaynakları, bir Çekoslovak tayyaresinin Alman top rakları üzerinde uçtuktan sonra üssüne döndüğü sırada, Çekoslovak hududunda düşerek parçalandığını bildirmektedirler.

Çekoslovak makamları ise böyle bir hâdisenin cereyan etmediğini söylemektedirler.

Amerikanın alâkası

Nevyork 23 (Hususî) — Cumhuriyeti reisi Avrupada cereyan eden hâdiseleri büyük bir alâka ile takib etmiş ve bugün de hariciye nazırı Hull ile görüşmüştür.

Hariciye nezaretinde hüküm süren kanaate göre, Südetler meselesinden mütevellid tehlike bertaraf edilmiştir.

Tarihi muharrirler birbirlerini cehaletle itham ediyorlar

(Baştarafı 1 inci sayfa)

dinin gazetelerde tefrika edilen bir eserine hücum ediyordu.

Yazıda sekiz ay devam eden tarihi tefrikanın yalnız bir nüshalık tefrikasından göze batan tarih hataları ileri sürülerek 235 tefrikada kaç yüz hata, yahud tarihe karşı yapılmış kaç yüz iftira bulunabileceği soruşturuluyordu.

Bu münasebetle İskender Fahreddini bularak ne diyeceğini sorduk. Muharrir ezcümle şunları söyledi:

«Turhan Tan bana bir iltifat savurmak istemiş... Benim tarihi romanlarımda Turhan Tan gibi tarih yapmak iddiam yoktur ki bu tarz yerinde olsun. Ben halk romanı yapıyorum. Tarih iddiası olan bir eserde bu tedkikler yapılsa ve hatalar bulunursa, bu, tarihi tahrif adedilebilir. Dedim ya, benim tarihi bir iddiam yoktur ve on senedenberi yazdığım eserleri de tenkid eden Bay Turhan Tandan başka kimse meydana çıkmamıştır... Kaldı ki tarihi tahrif diye ortaya atılan iddialar da asılsızdır.»

Turhan Tana teşekkür edeceğim. O zaten her romanımın bitişinde bana böyle bir iltifat savurmuştu itiyad etmişti.

Ben eserlerimi büyük bir titizlikle hazırlarım. Türkçeden başka ingilizce ve başka dille mehazları dikkatle tedkik ederim. Meseret otelinde hiç yazı yazmış değilim ve bilhassa tarihi romanlarımı da şimdiki kadar Turhan Tandan başka tenkid eden olmamıştır. Maamafih bunun sebep ve saiklerinin ne olacağını düşünmek için zihnimde de yormuş değilim. Çünkü eserlerim Maarif Vekâletinin bir çok defalar yüksek takdirlerine mazhar olmuştur. Sümer tarihini ilk defa tedkik ederek Sümer kuzum yazdığım zaman en büyüklerimizin taltiflerine nail olmuş bulunmakla daima övünürüm.

Barbaros Hayreddin kitab halinde çıkmamıştı. Bu eserimi Alman tarih ens-titüsü almanca olarak çıkarmıştır ve türkçesi bundan sonra intişar etti.

Hülâsa son söz olarak diyeceğim ki:

«Keşki tarih romancıları bazı kusurlarına rağmen benim kadar hizmet etmiş olsalar. Hiç bir şey bilmemekten, az kusurlu bir şey bilmek ve yazmak muhakkak ki daha iyidir.»

Atatürkün dünkü tenezzüleri

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

akşama kadar köşlerinde meşgul olmuşlar, akşamüstü saat 17,30 da mayiyle rindeki zevatla birlikte motörle bir deniz gezintisi yapmışlardır. Diğer bir motör de vali, belediye reisi ve tüm komutan bulunuyordu. Hava güzel, deniz çok sakin. Sahillerde ve bilhassa şehir plânjında toplanan ve teşriflerini sabırsızlıkla bekleyen binlerce halk tarafından hararetle alkışlanan Ulu Önderimiz kendilerini selâmlamak suretile iltifatta bulunmuşlardır. Bu gezinti saat 20,30 a kadar devam etmiştir. Akşam yemeğini köşlerinde yemişler vali ile belediye reisini ve tüm komutanları da sofralarında alkoymuşlardır.

Yeni benzin fiatları

Ankara 23 (A.A.) — İktisad Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

21 mayis 1938 tarihinden muteber olmak üzere benzinin perakende âzamî satış fiatı beş şehir için aşağıda gösterildiği gibi tenzil edilmiştir.

Dökme litre	Çift büyük tenele
Ankara 18	660
İstanbul 15.5	580
İzmir 15.5	580
Samsun	580
Mersin - belediye istihlak resmi hariç	575

Diğer yerlerde azamî satış fiatları İstanbul ve İzmirde çift büyük tenekenin depo fiatı olan 521,75 kuruşa nakliye ve mahallî resimlerle listesi Vekâlete mevdu yerlerde satıcı komisyonu ve bâyi kârı ilâve edilerek tayin ve tesbit olunur.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

YAMAN BİR ŞAMPİYON

Çeviren: Faik Bercmen

Tabiat, Benjamin Bufflenoir'e gayri tabii ve fevkalâde bir iştihâ vermişti. Bu melekesi yaşının artmasıyla çoğaldı; ve sayıyı dikkat bir kemmiyet kesbetti. O halde, ki elli beş yaşına, hiç hastalanmadan gelmiş ve yüz yirmi kilo olmuştu.

Onun yemek hususunda estetik bir iddiası ve zevki yoktu. Onu alâkadar eden şey sadece kemmiyet meselesiydi. Şehirdeki hususî davetlerden kat'iyen hoşlanmazdı. Öyle merasimle yemek yemek, hizmetçinin getirdiği ve sol omuzunun üstüne kadar soktuğu tabaktan hissesini almak.. bir takım kaidelere boyun eğmeğe mecbur kalmak.. bütün bu hallerden tiksindir ve bu yüzden böyle hususî yemek davetlerine iltifat etmezdi.

Kayda tâbi olmamak için de evlenmemişti. Tek başına ve taşrada yaşıyordu.

Bu feylosofane üzletin içinde diğer insanlara muhakkar bir bakış fırlatırdı: Onların sıksa ve çelimsiz hallerine eğlenirdi. Sırf ekmeğe parası kazanmak için didindiklerine ve yemek zevkından mahrum kalmış olmalarına acıyordu.

Filvaki Benjamin Bufflenoir öyle fazla zengin bir adam değildi ama ömrünün sonuna kadar oturduğu yerde rahat ve doya doya yemek yemesine yetecek parası vardı.

Onun bu şöreti bulunduğu şehrin hudutlarını aşarak civar yerlere de yayılmıştı.

Bir gün Sainte-Taloire şehrinde bir otel ve lokanta sahibi bir müsabaka açtı. Herhalde bu, oteline reklâm yapmak için olacaktı.

Müsabakaya çok yemek yiyenler girecek ve aralarında bir seçim yapılacaktı.

Lokanta ve otel sahibi Bufflenoir'den bahsedildiğini de duymuştu. Fakat onun hakkında söylenenlere inanmamış, bunları masal telâkki etmişti.

Bu meşhur şampiyonu alt etmek te hoş olacaktı. Zira onun yaman kaimbiraderi berikine sıra bırakacak takımdan değildi. Zaten ahbabları da:

— Kaimbiraderinizin üstüne yoktur diyorlardı. Ondaki iştihâ kimsede bulunmaz. Bufflenoir'e gelince hakikaten o da yamandır ama sizinkinin yanında hiç kalır.

Müdür, müsabakayı hazırladı.

Bu unutulmaz bir gün oldu. Lokantanın büyük salonu iyice ısıtılmıştı. - Zira mevsim kıştı. - Masa on iki yarışçıya tahsis olunmuştu.

Masanın arkasında da meraklılar için bir yer ayrılmıştı. Takriben elli kadar amatör uzaktan müsabakayı takib edeceklerdi.

Şampiyonlara bakmak hakikaten büyük bir zevkti! O ne besli karınlar, kırmızı yanaklar ve neş'eli çehreler..

Her birine verilecek olan yemekler şu idi: İki kilo kırmızı et, iki tavuk, iki kilo balık, iki kilo yerelması, iki kilo kes-

Bu meşhur şampiyonu alt etmek de hoş olacaktı.

tane püresi, ve her porsiyon arasında iki şişer litre muhtelif şarablar..

Kahve ve likörden bahsetmeğe lüzum yok zannındayım.

Yarış başladı. Fakat heyhat! Müsabıklardan çoğu yarı yolda kaldılar ve baygınlıklar geçirerek düştüler. Sıra ile hepsi müsabaka harici çıktılar.

Otel sahibinin kaimbiraderi ile Benjamin Bufflenoir finale kalmışlardı.

Kaimbirader fevkalbeşer bir kuvvet sarfederek müsabakaya devam etmekte

idi. Kestane püresine kaşık atarken dayanamadı ve denizde boğulan bir kazazede gibi kollarını kaldırarak düştü. Onu merasimle kaldırarak öbürlerinin yanına koydular.

Benjamin bu kadar ucuza müsabakayı kazanmak istemiyordu. Püreyi son kaşığına kadar yedi. Kahve gelmeden evvel şöyle bir soğukluk istedi.

İki kilo badem kurabiyesiyle şekerleme getirdiler. Onları bir hamlede ezdi; zira tatlıya hiç yüzu yoktu.

Nihayet, bütün hakiki şampiyonlar ve galibler gibi masadan kalktı ve iyi ev sahibine doğru giderek hararetle koiuna girip:

— Bu yemekler fena değildi hanı, dedi. Yalnız şimdi karnımı tok tutacak bir şey lazım.. güzel bir omlete ne buyurulur? Bunu benim hesabıma yapın; sizi davet ediyorum; beraber yiyelim olur mu?

YARINKİ NÜSHAMIZDA:

Yirmi beş sene sonra

Muazzez Tahsin Bernard

Otomobil ile istanbuldan Edirneye

(Baştarafı 8 inci sayfada)

ğün neş'esini kaçırmağa kâfi gelmişti. Fakat asıl işkence, Lüleburgazdan sonra başladı: Hendeklerin birinden çıkıp ötekine girerek, ve kaplumbağaları güldürecek bir ağırlıkla ilerlerken içimizde isyan, ve bozgun alâmetleri belirdi. Arkadaşlardan birisi:

— Dönelim! diyordu.

Diğeri:

— Biraz daha sabır! diyordu.

Otomobil sahibi, nezaket icabı sesini çıkarmıyordu. Bana gelince, iki tekliften birini kabul etmekte mütereddid kalmaktan kurtulamıyor; ve her hendeği aşıkça:

— Belki bu sondur! diye düşünüyordum!

Hendekleri, çamur deryacıkları, çamur deryacıklarını küçük tepçikler, küçük tepçikleri de taşlıklar takib etti ve hendek seçmekten gözleri kararar otomobil sahibi:

— Çocuklar... dedi... Bir hendeğe yaklaştığımızı vaktinde haber verene bir kadeh buzlu rakı var!..

Bu vâdini müteakip, yola dikilen gözlerin dikkati büsbütün arttı. İçimizden birisi, kaleme, kâğıda sarıldı ve hendek göstermekte atik davranan arkadaşların adım başında kabaran alacaklarını tesbite başladı!

Lüleburgazla Babaeski arasındaki 18 kilometreyi 3 saatte aşık ve Edirneye varıp ta saate baktığımız zaman, şafağa iki saat kaldığımız öğrendik:

Tank gibi otobüslerin dura dinlene 5 saatte hakladıkları yolu, bizim nazenin

araba 10 saatte aşabilmişti!

Bu tecrübe bize anlattı ki, lüks bir arabaya hendek atlamak, deveye hendek atlamaktan zordur!

İstanbulda döndüğümüz zaman, otomobil sahibinin yolda hendek gösterenlere kaçarak borçlandığını hesap ettik ve anladık ki, biçare arkadaş, borclarını ödeyebilecek için, bütün ömrünü meyhanecilikle geçirmeye mahkûmdur!

Söylemeye lüzum bile yok ki, ben bu yolculuk komedisini, o yolsuzluk faciâsından kurtulmak ümidile yazdım!

Naci Sadullah

Gümrük memurlarına yardım cemiyetinin yardımları

Yılbaşından itibaren faaliyete geçen İstanbul gümrük memurlarına yardım cemiyeti şimdiye kadar ölen dört memurun ailelerine nizamnamesi mucibince ölüm tarihlerindeki âza adedine yüz ellişer lira kadar para yardımında bulunmuştur.

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma, nevrâlji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

orman mutlak aşkın yeni bir cenneti oldu.

Jâle güzel kadın.. zeki bir kadın. Kendini sevdiren ve aratan bir kadın.. onu ilk gördüğüm gün böyle tahmin etmemiştim.

Yarı yola kadar ona refakat ettim. Firtınadan sonra onunla iki akli başında insan gibi konuştuk. Hayatının bende şüphe ve merak uyandıran her köşesini aydınlattı.

Genç kadın da Bayrakdar ailesinden.. önce bir gençle sevişmiş, ailesinin arzu etmemesine rağmen onunla evlenmiş, bahtiyar olamamış, bu yüzden ailesile de bozuşmuş. Bu arada zannedirim biraz da serbest hayat yaşamış. Nihayet Bayrakdaroğlundan en zengin olan bu adamın karısı ölünce bütün aile Jâleyi ona münasip görmüşler. Daha doğrusu Jâlenin ancak ona varmak ve çiftliğe çekilmekle kendini kurtaracağını tahmin etmişler. Bayrakdaroğlundan da herhalde bu genç dulda gözül kalmış olacak ki dedikodulara rağmen ona elini uzatmaktan kendini alama - mış. Aralarındaki aile münasebeti pek uzak değil. Jâle Bayrakdaroğlundan büyük teyzesinin torunu. Yaş farkları göründüğü gibi. Aralarında otuz yıllık bir mesafe var. Yalnız Bayrakdaroğlu yaşına rağmen dinç.

(Baştarafı 9 uncu sayfada)
yük, küçük her millet büyük gemi yapmağa başladılar. O halde büyük gemilere, bugünkü deniz rekabetinin sembolü olarak bakmalıdır.

İngilterenin bugünkü vaziyeti

Büyük gemilerin ehemmiyetini böylece tebarüz ettirdikten sonra bugünkü rekabetin ne dereceye vâsıl olduğunu tedkik edelim. Maksudımın kolayca anlaşılması için bir grafik yaptım. Grafikte de gördüğümüz üzere:

Halen İngilterenin elinde (15) tane dritnot vardır. Bugün tezgâhlarında yapılmakta olan tekneler bittikten sonra dritnotların adedi (20) olacaktır. Böylelikle (475000) ton büyük gemiye malik bulunan İngilizler 1942 de (650 000) ton gemi sahibi olacaklardır.

Yeni İngiliz gemilerinde bilhassa sağlamlık aranmaktadır. Bundan maksadım diğer memleketlerin çürük gemi yaptıklarını iddia etmek değildir. İngilizlerin gemileri, diğerlerinden daha az sür'atle hareket edecekler, fakat gemiye düşen olur olmaz mermiler ehemmiyetli tahribat yapamayacaktır.

İngiliz deniz mehafili bu gemilerin topları hakkında da fazla malûmat vermiyorlar. Lâkin tahminler bu gemilerin Nelsondan büyük top taşımayacakları tarafındadır. Gerçi bu gemiler mai mahrec bakımından Nelsondan büyük olacaktır. Fakat fazla sıklet geminin makinelerine tahsis edilecektir. (King Corc) gemisi Nelsondan fazla sür'ate malik olacaktır.

Amerikanın bugünkü vaziyeti

Vaşington konferansı Amerikaya büyük gemi bakımından, İngiltere ile aynı hakkı vermişti. Böylelikle İngilterenin (15) gemisine mukabil Amerikanın da (15) gemisi vardı.

Büyük harbdan sonraki tahdidi teslihatın iki fedâisi mevcuddu. Gerek İngiltere ve gerekse Amerika dünyayı tahdidi teslihatla teşvik etmek için çok fedakârlıkta bulunmuşlardı. Bu iki büyük devlet 1922 senesinde, inşaatı pek ileri gitmiş olan gemilerini bozdular. Bundan başka bu iki devletin hizmette tuttukları fazla gemileri kendi ellerile batırdıklarını gördük. Fakat Amerika İngiltereyi, 1936 dan sonra, attığı hamlede yalnız bırakmazdı. Bilhassa Japonyanın da yeni gemi yaptığını görerek, yezgâha iki yeni gemi koydu. Bu gemilerin beheri 35 000 tonluktur. Bu suretle Amerika pek yakında mecmuu 580000 ton olan, 17 ge-

miye malik olacaktır. Bununla beraber bu memleketin de daha fazla gemi yapmasını bekleyebiliriz.

Japonyanın bugünkü vaziyeti

Japonya, Uzaksark hâkimiyeti etrafında çalışmaktadır. Memleket topraklarının, İngiltere ve Amerika kadar zengin olmamasına rağmen, gemi yapmakta onlardan geri kalmaması hayretle karşılanır. Her ne kadar mevcut ve yapmakta olduğu gemilerle diğer iki devleti geçemeyecek ise de, Uzaksarkta gene hâkim bir donanmaya sahip olacaktır. Bu memleketin halen 9 gemisi mevcut olup (35 000) er tonluk gemiler de yapılmaktadır. Bununla beraber bilhassa İngiliz mehafili, Japonyanın daha fazla gemi yapmakta olduğunu tahmin ediyorlar. Bundan başka İngiliz membaları Japonların (14 000) tonluk yeni bir zühh tipi yaptıklarını zannetmektedirler.

Fransanın bugünkü vaziyeti

Fransa Akdeniz hâkimiyeti etrafında, büyük harbdan sonra, İtalya ile mücadeleye girişmiştir. İtalyanın, Fransa ile aynı hakkı istemesine rağmen, Fransa yürümeğe başladığı yoldan geri dönmemiştir. Büyük harbdan sonra (7) ye bağlı olan gemilerini, son zamanlarda (10) a arttırdığını görüyoruz. Bunun iki sebebi vardır:

1 — Almanların Doyçland tipi gemilerinin meydana gelmesi.

2 — İtalyanın kuvvetlerini çoğaltması. Fransanın yeni inşaatında, bilhassa (Dünkerk) sınıfı iki gemi nazarı dikkatli celbetmektedir. Bu gemilerin bütün topları başta olup sür'atleri de saatte 30 deniz milini bulmaktadır. Fakat Fransa yeniden yapacağı gemilerde (35 000) ton mai mahreci kabul etmiştir. Fransanın 26 000 tonluk gemilerden vazgeçip daha büyük gemi yapmasına sebep ekseriyetle uymak arzusudur. Bilhassa, yegâne rakibi olan, İtalya 35 000 tonluk gemi yaparken, ondan küçük gemide ısrar etmek hatalı bir hareket olurdu.

İtalyanın bugünkü vaziyeti

Son zamanlara kadar yalnız Fransa ile rekabet eden bu memleket, Habeş davasından sonra, rakibini değiştirmiştir. İtalya Akdenizde sahip olmak iddiasını ortaya atınca İngiltereye yetişmek mecburiyetinde kaldı. Gerçi bu asırdide deniz devletine yetişmek, İtalya için bir hayaldir. Fakat ne de olsa yaptığı donanma, materyal bakımından, Akdeniz yollarını tehdid edebilir. İtalya 1936 dan sonra (35 000) tonluk gemi yapan ilk deniz devletidir. Eski gemilerini de modern hale ifrağ etmiş olduğundan bugün İtalyanın elinde 6 tane yeni gemi var demektir. Bu gemilerin mecmu tonajı (160000) dir.

Almanyanın bugünkü vaziyeti

Bugün Almanyanın elinde (3) tane cep kruvazörü vardır. Bu gemiler (10 000) ton hacminde olup 28 lik top taşıyorlar. Fakat Almanyanın yaptığı yeni gemiler 35 000 tonluk olacaktır. Halen Alman tezgâhlarında dört tane büyük gemi bulunmaktadır.

"Son Posta,"nın edebî romanı: 20

ÇINARALTI

Birhan Cahid

Buz gibi bir su yerden kayıyor ve halka halka dağılıyor. İki üç adım geride toprak alçaldığı için oradan hafif bir şırıltı ile akıp yayılıyor. Yüzümü yıkarken ellerim dondu. Hem tatlı hem soğuk bir su!.. Fakat yeri de bir vahşî hayvan yuvası.. kaynağın olduğu yerin üstü bile kalın ve sık incir dallarile örtülmüş.

Bu yeşil yuvadan meydana henüz çıkmışım ki benim kır atın kulaklarını dikip irkildiğini gördüm. Hassas hayvan. Böyle yaptımı mutlak bir ses duydu demektir. Etrafa kulak verdim. Tatlı bir kısırak kişnemesi.. bu herhalde Jâlenin al kısrağı olacak.

Sesin geldiği tarafa baktığım zaman sık ağaçlar arasında onun nar çiçeği rengindeki aşarpının bayrak gibi uçuşup dalgalandığını gördüm.

Jâle yukardan, ormanın tam içindeki bir keçi yolundan geliyordu. Meydanlığa çıkınca karşı karşıya geldik.

Tatlı bir haykırışla:
— Bravo! dedi.

Hemen yere atladı.

Ona doğru ilerledim. Bugün daha şıktı.

Sütlü kahve renginde bir kilot ve beyaz bir süveter giymişti. Büyük bir sevinçle iki elini birden uzattı:

— Oh ne iyi ettiniz. Burası ne güzel değil mi?

İçimden gelen bir cesaretle tereddüd etmeden parmaklarını dudaklarıma götürdüm.

— Siz de geldikten sonra buranın güzel olmamasına imkân var mı?

Avuçlarımdaki ellerini kendi haline bırakmıştı. Ben de onları kendimden ayırmak istemiyordum. Şimdi gözğöze konuşuyorum.

Orman kokusu, açık hava, vahşî böceklerin ötüşü, insana garib, ham, buruk bir zevk veriyor. Bu öyle bir zevk ki insanı biraz kabalıştırıyor, kalınlaştırıyor, hislerine biraz vahşî zevkler kattığı gibi hareketlerine de bir hoyratlık veriyor.

Ben de şimdi kollarımın arasında duran Havva evlâdını bir kuş gibi kucaklamış götürüyordum. Bu ıssız yeşil

Hayvanın üzerinde bir eşya dengi halinde çiftliğe dönerken dalmışım. Neler düşünüyorum. Jâle ile aramızda müşterek bir hayat tecellisi var. Ben uzun çapkınlık yıllarından sonra sıhhatimi kurtarmak için çiftliğe çekildim. Jâle de dedikodulu bir hayatın izlerini kaybetmek için buralara âdeta sürgün gelmişti.

Aşağı yukarı kaza ve kader arkadaşı idik.. ve bu his ve kader birliği bizim çabucak anlaşmamızı temin etti.

Ne olursa olsun, güzel bir kadın. İyi bir arkadaş. Hem his hem fikir arkadaşı. İncelmiş bir kadın.

Çiftliğe geldiğim zaman saat biri geçmişti.

Merak eden Hasan dayı handiyse sağa sola atlı çıkaracağını söyledi. Büyük bir iştihâ ile yemeğimi yerken bir daha gezeceğim yerleri haber versem iyi olacağını söylüyordu.

Zavallı adam.. gittiğim yerleri nasıl söyleyebilirim!

Cevap vermediğimi görünce ilâve etti:

— Sizin için de iyi olur bey. Bir yerde kalmak isterseniz gelecek adam emirlerinizi yapar.

— Haklısın Hasan dayı, dedim. Uzak bir yere gidersem yanına birini alayım.

İhtiyarı kuşkulandırmaktan çekinmiyorum. Bana o kadar candan bağlılığı var ki!

Yarın Kestanelikte Sıdika ile buluşacağız. Öbürgün Filiboz çiftliğine yemeğe davetliyim. Allah verede Jâle Bayrakdaroğlundan yanında bir falso etmese. Zaten şüpheli bir kadın.. benim fazla teklifsiz olması bile adamı kuşkulandırabilir. Hele ana dilini bile doğru dürüst konuşamayan adamın yanında benimle Fransızca konuşması hiç doğru değil.. gerçi kendisine de söyledim ama kadına güven olmaz kıl

Jâle İstanbulda bıkıp usandığım o birbirinin eşi salon kadınlarından biri. Macera kadını olmaktan zevk alan kadınlar serisinden. Burada bana tessüf etmeseydi, belki de bazı tip manyaklar gibi aşağı sınıf erkeklerin aşkın: tec - rübeye kalkacaktı. Uşakları, seyisleri, bahçıvanları, şoförleri ile sevişen bir sınıf kadınlar gibi.. bunlar herhalde ruhan düşkün mahlûklar.. tesadüf onların cemiyetin üst tabakasına çıkarmıştı. Fakat bu üst tabakanın lüzum görüldüğü hayât şartlarını hazmedemedikleri için bir gün gelip hislerine mağlûb oluyolar. Onlar mı samimi, yoksa muhit, emrinin çekline, kalıbına girip zevklerini de - giştirmeyi bilenler mi daha akıllı.. bur - nu kosip atmak doğru değil.

(Arkası var)